

روزنی فرهنگی سعادت جمهوری اسلامی ایران و آستانه قزاقستان

متن قانون اساسی جدید قزاقستان - بهمن - ۱۴۰۴

متن کامل قانون اساسی جدید قزاقستان، امروز، ۱۸ مارس ۲۰۲۶، منتشر شد

قانون اساسی جمهوری قزاقستان

ما، مردم متحد قزاقستان، با تقویت دولت‌سالاری در سرزمین اصیل قزاقستان، حفظ تداوم تاریخ هزار ساله استپ بزرگ، تأیید ماهیت واحد دولت، مصونیت مرزها و تمامیت ارضی آن، پیروی از ایده قزاقستان عادل و اصل قانون و نظم، اعلام رعایت دقیق حقوق و آزادی‌های انسان و شهروند، با تکیه بر اصول وحدت و همبستگی، هماهنگی بین قومی و بین ادیان، با تمرکز بر ارزش‌های فرهنگ و آموزش، علم و نوآوری، با اذعان به لزوم رفتار دقیق با طبیعت، تلاش برای صلح و دوستی با همه کشورها، با اذعان به مسئولیت والا در قبال نسل‌های آینده، این قانون اساسی - قانون اساسی جمهوری قزاقستان - را تصویب می‌کنیم.

بخش اول

مبانی نظام مشروطه

ماده ۱

جمهوری قزاقستان یک کشور دموکراتیک، سکولار، قانونمند و اجتماعی است. بالاترین ارزش‌های این کشور، مردم، زندگی، حقوق و آزادی‌های آنهاست.

ماده ۲

۱. جمهوری قزاقستان یک کشور واحد است. نوع حکومت، جمهوری ریاست جمهوری است.
۲. حاکمیت جمهوری قزاقستان در سراسر قلمرو آن گسترش می‌یابد. دولت تمامیت، مصونیت و جدایی‌ناپذیری قلمرو خود را تضمین می‌کند.
۳. ساختار اداری-سرزمینی جمهوری قزاقستان توسط قانون اساسی تعیین می‌شود.
۴. پایتخت جمهوری قزاقستان، آستانه است. وضعیت پایتخت توسط قانون اساسی تعیین می‌شود.
۵. نام‌های جمهوری قزاقستان و قزاقستان معادل یکدیگر هستند.
۶. واحد پول ملی (واحد پولی) جمهوری قزاقستان تنگه است.
- جمهوری قزاقستان حق انحصاری انتشار تنگه را دارد.
۷. حاکمیت، استقلال، وحدت، تمامیت ارضی و شکل حکومت جمهوری قزاقستان تغییرناپذیر است.

ماده ۳

۱. اصول اساسی جمهوری قزاقستان: حفاظت از حاکمیت و استقلال؛ احترام به حقوق و آزادی‌های انسانی و مدنی؛ تضمین حاکمیت قانون و نظم؛ تقویت وحدت ملی؛ بهبود رفاه مردم؛ ترویج ایده میهن‌پرستی مسئولانه و خلاق؛ توسعه گفتگوی عمومی؛ تأکید بر ارزش‌های کار سخت، پیشرفت و دانش؛ توسعه فرهنگ والای زیست‌محیطی؛ حفظ میراث تاریخی و فرهنگی؛ حمایت از فرهنگ ملی.
۲. جمهوری قزاقستان توسعه سرمایه انسانی، آموزش، علم و نوآوری را به عنوان جهت استراتژیک فعالیت‌های دولتی به رسمیت می‌شناسد.

ماده ۴

۱. مردم قزاقستان تنها منبع قدرت دولتی و دارنده حق حاکمیت هستند.
۲. مردم مستقیماً از طریق همه‌پرسی ملی و انتخابات آزاد، قدرت را اعمال می‌کنند و همچنین اعمال قدرت خود را به نهادهای دولتی واگذار می‌کنند.
۳. هیچ کس نمی‌تواند قدرت را در جمهوری قزاقستان غصب کند. غصب قدرت طبق قانون مجازات می‌شود. حق صحبت از طرف مردم و دولت متعلق به رئیس‌جمهور جمهوری قزاقستان و همچنین کورولتای جمهوری قزاقستان در محدوده اختیارات قانون اساسی آن است. دولت جمهوری قزاقستان و سایر نهادهای دولتی در محدوده اختیارات تفویض شده به خود، از طرف دولت صحبت می‌کنند.
۴. قدرت دولتی در جمهوری قزاقستان متحد است و بر اساس قانون اساسی و قوانین مطابق با اصل تقسیم آن به قوای مقننه، مجریه و قضائیه و تعامل آنها اعمال می‌شود.

ماده ۵

۱. قانون فعلی جمهوری قزاقستان، مفاد قانون اساسی، قوانین مربوط به آن، مصوبات قانونی دادگاه قانون اساسی جمهوری قزاقستان و دیوان عالی جمهوری قزاقستان، سایر اسناد حقوقی قانونی و تعهدات معاهداتی بین‌المللی جمهوری قزاقستان است.
 ۲. قانون اساسی در سراسر قلمرو جمهوری قزاقستان از قدرت قانونی عالی و اثر مستقیم برخوردار است.
 ۳. نحوه اجرای معاهدات بین‌المللی در قلمرو جمهوری قزاقستان توسط قوانین تعیین می‌شود.
 ۴. تمام قوانین و معاهدات بین‌المللی تصویب‌شده توسط جمهوری قزاقستان منتشر می‌شوند. انتشار رسمی اسناد حقوقی نظارتی مربوط به حقوق، آزادی‌ها و تعهدات شهروندان شرط لازم برای اجرای آنهاست.
 ۵. قوانینی که تعهدات جدیدی را بر شهروندان تحمیل می‌کنند یا وضعیت آنها را بدتر می‌کنند، اثر عطف به ماسبق ندارند.
- قوانینی که مسئولیت را ایجاد یا افزایش می‌دهند، اثر عطف به ماسبق ندارند.
- در صورت تصویب قانون جدید مبنی بر لغو یا تخفیف مسئولیت برای جرمی که قبلاً مرتکب شده است، قانون جدید اعمال می‌شود.

۶. به منظور تسریع توسعه اقتصادی مناطق مختلف جمهوری قزاقستان، می‌توان یک رژیم حقوقی ویژه در بخش مالی یا یک رژیم حقوقی ویژه برای «شهرهای توسعه شتاب‌یافته» مطابق با قوانین اساسی ایجاد کرد. این رژیم‌های حقوقی ویژه می‌توانند جنبه‌های خاصی از مدیریت عمومی و عملکرد سیستم قضایی را پیش‌بینی کنند.

ماده ۶

۱. تنوع ایدئولوژیک و سیاسی در جمهوری قزاقستان به رسمیت شناخته شده است.
۲. انجمن‌های عمومی در برابر قانون برابر هستند. دخالت غیرقانونی دولت در امور انجمن‌های عمومی، و همچنین دخالت غیرقانونی در امور دولتی و همچنین واگذاری وظایف نهادهای دولتی به انجمن‌های عمومی مجاز نیست. ایجاد سازمان‌های حزبی سیاسی در نهادهای دولتی ممنوع است.
۳. ایجاد و فعالیت انجمن‌های عمومی که اهداف یا اقدامات آنها با هدف تغییر خشونت‌آمیز مبانی نظم مشروطه، نقض تمامیت جمهوری قزاقستان، نظم عمومی، تضعیف امنیت ملی، تحریک جنگ، اختلافات اجتماعی، نژادی، ملی، مذهبی و همچنین ایجاد تشکل‌های شبه‌نظامی که در قانون پیش‌بینی نشده‌اند، انجام می‌شود، ممنوع است.
۴. فعالیت احزاب سیاسی و اتحادیه‌های کارگری سایر کشورها، احزاب سیاسی بر اساس مذهب، و همچنین تأمین مالی احزاب سیاسی و اتحادیه‌های کارگری توسط اشخاص حقوقی خارجی، شهروندان خارجی و افراد بدون تابعیت، اشخاص حقوقی با مشارکت خارجی، کشورهای خارجی و سازمان‌های بین‌المللی ممنوع است.
۵. اطلاعات مربوط به جابجایی وجوه و دارایی‌های سازمان‌های غیرانتفاعی دریافتی از کشورهای خارجی، اشخاص حقوقی بین‌المللی و خارجی، شهروندان خارجی و افراد بدون تابعیت باید مطابق با قوانین جمهوری قزاقستان، علنی و قابل دسترسی باشد.

ماده ۷

۱. دین از دولت جداست.
۲. فعالیت‌های سازمان‌های مذهبی در قلمرو قزاقستان مطابق با قانون انجام می‌شود و می‌تواند به منظور حفاظت از مبانی نظم قانون اساسی، حقوق و آزادی‌های انسان و شهروند، تضمین امنیت ملی، حفاظت از نظم عمومی، سلامت شهروندان و اخلاق جامعه محدود شود.

ماده ۸

۱. در جمهوری قزاقستان، مالکیت از هر نوع به رسمیت شناخته شده، تضمین شده و به طور مساوی مورد حمایت قرار می‌گیرد.

۲. استفاده از اموال باید منافع جامعه و دولت را برآورده کند، الزامات تعیین شده برای حفاظت از محیط زیست را رعایت کند و نباید به حقوق و منافع قانونی دیگران که مورد حمایت هستند، تجاوز کند. موضوعات و اشیاء اموال، دامنه و محدودیت‌های اعمال حقوق توسط مالکان و ضمانت‌های حفاظت از آنها توسط قانون تعیین می‌شود.

۳. زمین و منابع زیرزمینی آن، آب‌ها، گیاهان و جانوران و سایر منابع طبیعی متعلق به مردم است. دولت از طرف مردم حقوق مالکیت را اعمال می‌کند. زمین همچنین می‌تواند بر اساس دلایل، شرایط و در محدوده‌ای که قانون تعیین می‌کند، به صورت خصوصی در مالکیت مردم باشد.

ماده ۹

۱. زبان دولتی جمهوری قزاقستان، زبان قزاقی است.

۲. در سازمان‌های دولتی و ارگان‌های دولتی محلی، در کنار زبان قزاقی، زبان روسی نیز رسماً مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۳. دولت متعهد به ایجاد شرایط برای مطالعه و توسعه زبان‌های مردم متحد قزاقستان است.

ماده ۱۰

جمهوری قزاقستان به اصول و موازین حقوق بین‌الملل احترام می‌گذارد، سیاست خارجی مبتنی بر صلح و همکاری با کشورهای ذینفع، عدم دخالت در امور داخلی آنها و حل مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی را دنبال می‌کند.

ماده ۱۱

جمهوری قزاقستان دارای نمادهای دولتی - پرچم ملی، نشان ملی و سرود ملی است. شرح و کاربرد آنها توسط قانون اساسی تعیین شده است.

بخش دوم

حقوق اساسی، آزادی‌ها و مسئولیت‌ها

ماده ۱۲

۱. هر کسی حق دارد از اهلیت قانونی خود بهره‌مند شود.

هر فرد حق دارد از حقوق و آزادی‌های خود به هر وسیله‌ای که مغایر با قانون نباشد، از جمله دفاع ضروری، محافظت کند.

۲. هر شخصی حق دارد از حقوق و آزادی‌های خود در برابر قانون حمایت قضایی شود.

۳. در جمهوری قزاقستان، حق دریافت کمک حقوقی واجد شرایط مطابق با قانون به رسمیت شناخته شده است.

ماده ۱۳

۱. تابعیت جمهوری قزاقستان مطابق قانون کسب و خاتمه می‌یابد و صرف نظر از دلایل کسب آن، یکسان و برابر است.

۲. شهروند جمهوری قزاقستان را نمی‌توان از تابعیت، حق تغییر تابعیت یا اخراج از قزاقستان محروم کرد. سلب تابعیت فقط با حکم دادگاه به دلیل ارتکاب جرایم تروریستی یا وارد کردن سایر آسیب‌های جدی به منافع ملی جمهوری قزاقستان مجاز است.

۳. شهروند جمهوری قزاقستان نمی‌تواند تابعیت دوگانه یا چندگانه داشته باشد. داشتن تابعیت دیگر، دلیل لغو تابعیت جمهوری قزاقستان است. در مورد افراد زیر سن قانونی که تابعیت یک کشور خارجی را از طریق تولد کسب می‌کنند، مقررات قانون اعمال می‌شود.

ماده ۱۴

۱. شهروند جمهوری قزاقستان را نمی‌توان به یک کشور خارجی مسترد کرد، مگر اینکه در معاهدات بین‌المللی جمهوری قزاقستان طور دیگری پیش‌بینی شده باشد.

۲. جمهوری قزاقستان مطابق قانون، حفاظت از شهروندان خود را در خارج از مرزهای خود تضمین می‌کند.

ماده ۱۵

۱. در جمهوری قزاقستان، حقوق و آزادی‌های بشر مطابق با قانون اساسی به رسمیت شناخته شده و تضمین می‌شوند.

۲. حقوق و آزادی‌های بشر از بدو تولد متعلق به همه افراد است، به عنوان حقوق سلب‌ناپذیر و غیرقابل سلب شناخته می‌شوند و محتوا و نحوه اجرای قانون فعلی جمهوری قزاقستان را تعیین می‌کنند.
۳. شهروند جمهوری قزاقستان به موجب شهروندی خود دارای حقوق و تعهداتی است.
۴. شهروندان خارجی و افراد بدون تابعیت از حقوق و آزادی‌ها برخوردارند و در مواردی که در قانون اساسی، قوانین و معاهدات بین‌المللی پیش‌بینی شده است، تعهداتی را که برای شهروندان جمهوری قزاقستان تعیین شده است، بر عهده دارند.
۵. اجرای حقوق و آزادی‌های بشر و شهروندی نباید حقوق یا آزادی‌های دیگران را نقض یا محدود کند، یا به مبانی نظم قانون اساسی، نظم عمومی، سلامت شهروندان یا اخلاق جامعه آسیب برساند.
۶. هر شخصی حق دارد از دولت بابت خسارات ناشی از اقدامات غیرقانونی نهادهای دولتی یا مقامات آنها غرامت دریافت کند.

ماده ۱۶

۱. همه در برابر قانون و دادگاه برابرند.
۲. شهروندان جمهوری قزاقستان، شهروندان خارجی و افراد بدون تابعیت که ساکن یا موقتاً در قلمرو جمهوری قزاقستان اقامت دارند، نمی‌توانند بر اساس منشأ، وضعیت اجتماعی، رسمی و دارایی، جنسیت، نژاد، ملیت، زبان، نگرش به دین، عقاید، محل سکونت یا هر شرایط دیگر، مورد تبعیض قرار گیرند.

ماده ۱۷

۱. حق حیات، حقی انکارناپذیر و سلب‌ناپذیر برای هر فرد است.
۲. هیچ‌کس حق ندارد خودسرانه انسانی را از زندگی محروم کند.
۳. مجازات اعدام ممنوع است.

ماده ۱۸

۱. حق آزادی شخصی و مصونیت از تعرض برای هر فرد تضمین شده است.
۲. بدون حکم دادگاه، نمی‌توان شخصی را بیش از مهلت‌های مقرر در قانون بازداشت کرد.

بازداشت فقط با حکم دادگاه و با حق تجدیدنظرخواهی مجاز است.

۳. در زمان بازداشت، به هر فرد دلایل محدود کردن آزادی و حقوقش اطلاع داده می‌شود.

۴. بازداشت‌شده، مظنون یا متهم حق دارد از لحظه بازداشت، شناسایی به عنوان مظنون یا ارائه اتهامات، از کمک وکیل (وکیل مدافع) استفاده کند.

ماده ۱۹

۱. شخص تا زمانی که گناه او با حکم دادگاهی که لازم‌الاجرا شده باشد، به رسمیت شناخته نشود، از ارتکاب جرم بی‌گناه فرض می‌شود.

۲. هیچ‌کس موظف نیست علیه خود، همسر یا بستگان نزدیک خود که دایره آنها توسط قانون تعیین می‌شود، شهادت دهد.

روحانیون موظف نیستند علیه کسانی که در طول اعتراف به آنها اعتماد می‌کنند، شهادت دهند.

۳. تکرار مسئولیت کیفری یا اداری برای همان جرم ممنوع است.

ماده ۲۰

۱- شرافت و کرامت انسانی مصون از تعرض و مورد حمایت قانون است.

۲. هیچ‌کس نباید مورد شکنجه، خشونت یا سایر رفتارها یا مجازات‌های ظالمانه یا تحقیرآمیز قرار گیرد.

ماده ۲۱

۱. حق حریم خصوصی، اسرار شخصی و خانوادگی و محافظت از داده‌های شخصی در برابر جمع‌آوری، پردازش، ذخیره‌سازی و استفاده غیرقانونی، از جمله از طریق استفاده از فناوری‌های دیجیتال، توسط قانون تضمین شده است.

۲. محرمانگی معاملات بانکی، سپرده‌ها و پس‌اندازهای شخصی، مکاتبات، مکالمات تلفنی، پستی و سایر ارتباطات منتقل شده از طریق وسایل ارتباطی، از جمله فناوری‌های دیجیتال، توسط قانون محافظت می‌شود. محدودیت در این حق فقط در موارد و طبق روال مقرر در قانون مجاز است.

۳. نهادهای دولتی، انجمن‌های عمومی، مقامات و رسانه‌ها موظفند اطمینان حاصل کنند که هر فرد فرصت آشنایی با اسناد، تصمیمات و منابع اطلاعاتی را که بر حقوق و منافع او تأثیر می‌گذارد، داشته باشد.

ماده ۲۲

۱. هر شخصی حق دارد تصمیم بگیرد که آیا تابعیت خود را ذکر کند یا خیر.
۲. هر فردی حق دارد از زبان و فرهنگ مادری خود استفاده کند، زبان ارتباطات، آموزش، تربیت و خلاقیت خود را آزادانه انتخاب کند.

ماده ۲۳

۱. آزادی بیان، خلاقیت علمی، فنی و هنری تضمین شده است.
۲. مالکیت معنوی توسط قانون محافظت می‌شود.
۳. حق دریافت و انتشار آزادانه اطلاعات، به استثنای اسرار دولتی، به هر وسیله‌ای که قانون منع نکرده باشد، اعمال می‌شود. فهرست اطلاعاتی که اسرار دولتی جمهوری قزاقستان را تشکیل می‌دهند، توسط قانون تعیین می‌شود.
۴. آزادی بیان و آزادی انتشار اطلاعات نباید به آبرو و حیثیت دیگران، سلامت شهروندان و اخلاق جامعه لطمه بزند یا نظم عمومی را مختل کند.
۵. سانسور ممنوع است.

۶. تبلیغات تغییر خشونت‌آمیز مبانی نظم قانون اساسی، تجاوز به تمامیت ارضی، حاکمیت و استقلال جمهوری قزاقستان، نقض نظم عمومی، تضعیف امنیت ملی، جنگ، درگیری‌های مسلحانه، برتری یا اختلاف اجتماعی، نژادی، ملی، قومی، مذهبی، فرقه‌ظلم و خشونت، و همچنین دعوت به انجام چنین اقداماتی مجاز نیست.

ماده ۲۴

۱. هر شخصی که به طور قانونی در قلمرو جمهوری قزاقستان است، حق دارد آزادانه در قلمرو آن رفت و آمد کند و آزادانه محل اقامت خود را انتخاب کند، مگر در مواردی که قانون تعیین کرده باشد.
۲. هر کسی حق سفر به خارج از جمهوری قزاقستان را دارد. این حق ممکن است در موارد و طبق روال مقرر در قانون محدود شود. شهروندان جمهوری قزاقستان حق بازگشت بدون مانع به جمهوری قزاقستان را دارند.

ماده ۲۵

۱. هر شخصی حق آزادی وجدان دارد.
۲. اعمال حق آزادی وجدان نباید حقوق یا تعهدات جهانی بشر و مدنی نسبت به دولت را محدود کند.

ماده ۲۶

۱. شهروندان جمهوری قزاقستان حق آزادی تشکیل انجمن را دارند. فعالیت انجمن‌های عمومی توسط قانون تنظیم می‌شود.
۲. رؤسا و قضات دادگاه قانون اساسی، دیوان عالی کشور و سایر دادگاه‌ها، رؤسا و اعضای کمیسیون مرکزی انتخابات، اتاق عالی حسابرسی جمهوری قزاقستان، کارمندان و کارکنان سازمان‌های انتظامی و ویژه دولتی و پرسنل نظامی حق عضویت در حزب سیاسی، اتحادیه کارگری یا حمایت یا محکومیت هیچ حزب سیاسی یا جنبش اجتماعی-سیاسی را ندارند.

ماده ۲۷

۱. هر کس حق کار کردن و انتخاب آزاد شغل و حرفه خود را دارد. کار اجباری بر اساس حکم دادگاه مبنی بر مجرم شناخته شدن فرد به جرم کیفری یا اداری، یا در شرایط اضطراری یا حکومت نظامی مجاز است.
۲. جمهوری قزاقستان حق شرایط کاری مطابق با الزامات ایمنی و بهداشت، حق دریافت پاداش برای کار بدون هیچ گونه تبعیض و همچنین حق حمایت اجتماعی مطابق با قانون را تضمین می‌کند.
۳. حق حل و فصل اختلافات کارگری فردی و جمعی با استفاده از روش‌های حل و فصل آنها که توسط قانون تعیین شده است، به رسمیت شناخته می‌شود.
۴. حق استراحت، ساعات کاری، تعطیلات آخر هفته و تعطیلات رسمی و مرخصی با حقوق توسط قانون تضمین شده است.

ماده ۲۸

۱. -خانه از تعرض مصون است. سلب مالکیت یا اخراج از خانه جز با حکم دادگاه ممنوع است. ورود به خانه، بازرسی و تفتیش در موارد و طبق روال مقرر در قانون مجاز است.

۲. جمهوری قزاقستان در حال ایجاد شرایطی برای تأمین مسکن شهروندان خود است. مسکن به دسته‌های نیازمند شهروندان که طبق قانون مشخص شده‌اند، مطابق با استانداردهای قانونی تعیین شده، ارائه می‌شود.

ماده ۲۹

۱. شهروندان جمهوری قزاقستان حق مالکیت خصوصی هرگونه دارایی که به صورت قانونی به دست آمده باشد را دارند.

۲- مالکیت و حق ارث به موجب قانون تضمین شده است.

۳. هیچ‌کس را نمی‌توان از اموال خود محروم کرد، مگر با حکم دادگاه. سلب مالکیت اجباری برای نیازهای دولت در موارد استثنایی که قانون تصریح کرده است، با پرداخت غرامت معادل، مجاز است.

۴. جمهوری قزاقستان حق آزادی فعالیت کارآفرینی و استفاده آزاد از دارایی خود را برای هرگونه فعالیت کارآفرینی قانونی تضمین می‌کند. فعالیت انحصاری توسط قانون تنظیم یا محدود می‌شود. رقابت ناعادلانه ممنوع است.

ماده ۳۰

۱- ازدواج و خانواده، مادری، پدری و کودکی تحت حمایت دولت هستند.

۲. ازدواج یک اتحاد داوطلبانه و برابر بین زن و مرد است که توسط دولت مطابق قانون به ثبت رسیده است.

۳. نگهداری از فرزندان و تربیت آنها حق و وظیفه طبیعی والدین است.

۴. فرزندان بالغ و توانمند موظف به مراقبت از والدین ناتوان خود هستند.

ماده ۳۱

۱. برای شهروند جمهوری قزاقستان حداقل دستمزد و حقوق بازنشستگی، تأمین اجتماعی در موارد پیری، بیماری، معلولیت، از دست دادن نان‌آور و سایر موارد قانونی تضمین شده است.

۲. بیمه اجتماعی داوطلبانه، ایجاد سایر اشکال تأمین اجتماعی، فعالیت‌های داوطلبانه و خیریه در جمهوری قزاقستان تشویق می‌شوند.

ماده ۳۲

۱. شهروندان جمهوری قزاقستان حق برخورداری از خدمات درمانی را دارند.

۲. شهروندان جمهوری قزاقستان حق دارند مراقبت‌های پزشکی رایگان را که توسط قانون تعیین شده است، دریافت کنند.

۳. دریافت مراقبت‌های پزشکی پولی در مؤسسات پزشکی دولتی و خصوصی، و همچنین از افرادی که در حرفه پزشکی خصوصی مشغول به کار هستند، به دلایل و به روشی که قانون تعیین کرده است، انجام می‌شود.

ماده ۳۳

۱. شهروندان جمهوری قزاقستان از آموزش متوسطه رایگان در مؤسسات آموزشی دولتی برخوردارند. آموزش ابتدایی و متوسطه پایه اجباری است.

۲. شهروند جمهوری قزاقستان حق دارد طبق قانون، آموزش عالی را در مؤسسات آموزش عالی دریافت کند.

۳. دریافت آموزش پولی در مؤسسات آموزشی خصوصی به دلایل و به روشی که قانون تعیین کرده است انجام می‌شود.

۴. دولت استانداردهای آموزشی اجباری را تعیین می‌کند. فعالیت‌های همه مؤسسات آموزشی باید با این استانداردها مطابقت داشته باشد.

۵. نظام آموزش و پرورش در سازمان‌های آموزشی در قلمرو جمهوری قزاقستان، به استثنای سازمان‌های آموزشی معنوی (مذهبی)، ماهیت سکولار دارد.

ماده ۳۴

شهروندان جمهوری قزاقستان حق تجمع مسالمت‌آمیز را دارند. اعمال این حق ممکن است به منظور حفاظت از مبانی نظم قانون اساسی، حقوق و آزادی‌های انسانی و مدنی، تضمین امنیت ملی، حفاظت از نظم عمومی، سلامت عمومی و اخلاق عمومی، توسط قانون محدود شود.

ماده ۳۵

۱. شهروندان جمهوری قزاقستان حق دارند مستقیماً و از طریق نمایندگان خود در مدیریت امور دولتی شرکت کنند، شخصاً درخواست دهند و همچنین درخواست‌های فردی و جمعی خود را به نهادهای دولتی و نهادهای خودگردان محلی ارسال کنند.

۲. شهروندان جمهوری قزاقستان حق رأی دادن و انتخاب شدن در نهادهای دولتی و محلی و همچنین شرکت در همه‌پرسی‌های ملی را دارند. نحوه برگزاری همه‌پرسی ملی توسط قانون اساسی تعیین می‌شود.

۳. شهروندان جمهوری قزاقستان که عدم اهلیت قانونی آنها توسط دادگاه به رسمیت شناخته شده است، و همچنین شهروندان جمهوری قزاقستان که در مکان‌های محرومیت از آزادی با حکم دادگاه نگهداری می‌شوند، حق رأی یا شرکت در همه‌پرسی‌های ملی را ندارند.

شهروندان جمهوری قزاقستان که عدم اهلیت قانونی آنها توسط دادگاه تشخیص داده شده است، شهروندان جمهوری قزاقستان که سابقه کیفری آنها طبق روال مقرر در قانون حذف یا لغو نشده است، و همچنین شهروندان جمهوری قزاقستان که گناه آنها در ارتکاب جرم فساد یا تخلف فساد توسط دادگاه طبق روال مقرر در قانون تشخیص داده شده است، حق انتخاب شدن ندارند.

۴. شهروندان جمهوری قزاقستان از دسترسی برابر به خدمات ملکی برخوردارند. شرایط لازم برای داوطلبان مناصب خدمات ملکی محدود به مسئولیت‌های شغلی مطابق با قانون است.

ماده ۳۶

۱. هر فرد موظف است از قانون اساسی و قوانین جمهوری قزاقستان پیروی کند، به حقوق، آزادی‌ها، آبرو و حیثیت دیگران احترام بگذارد.

۲. هر فرد موظف است به نمادهای دولتی جمهوری قزاقستان احترام بگذارد.

ماده ۳۷

۱. شهروندان جمهوری قزاقستان موظف به حفظ طبیعت و مراقبت از منابع طبیعی هستند.

۲. دولت در پی حفاظت از محیط زیستی است که برای زندگی و سلامت انسان مطلوب باشد.

۳. پنهان کردن حقایق و شرایطی که زندگی و سلامت مردم و محیط زیست را تهدید می‌کند، توسط مقامات، طبق قانون مستلزم مسئولیت است.

ماده ۳۸

پرداخت مالیات، عوارض و سایر پرداخت‌های اجباری که به موجب قانون تعیین شده‌اند، وظیفه و تکلیف هر فرد است.

ماده ۳۹

۱. دفاع از جمهوری قزاقستان وظیفه و تکلیف مقدس هر شهروند است.
۲. شهروندان جمهوری قزاقستان خدمت سربازی را به شیوه و انواع تعیین شده توسط قانون انجام می‌دهند.

ماده ۴۰

شهروندان جمهوری قزاقستان موظفند در حفظ میراث تاریخی و فرهنگی خود کوشا باشند و با احتیاط از بناهای تاریخی و فرهنگی خود مراقبت کنند.

ماده ۴۱

۱. حقوق و آزادی‌های انسان و شهروند را می‌توان تنها با قوانین و تنها تا حدی که برای محافظت از مبانی نظم مشروطه، حقوق و آزادی‌های انسان و شهروند، تضمین امنیت ملی، محافظت از نظم عمومی، سلامت شهروندان و اخلاق جامعه ضروری است، محدود کرد.

۲. اقداماتی که ممکن است هماهنگی بین قومی و بین مذهبی را نقض کند، خلاف قانون اساسی شناخته می‌شود.

۳. محدودیت حقوق و آزادی‌های شهروندان به دلایل سیاسی ممنوع است. حقوق و آزادی‌های پیش‌بینی شده در مواد ۱۲، ۱۴، ۱۶، ۱۷، ۲۰، ۲۲ و ۲۵ قانون اساسی جمهوری قزاقستان تحت هیچ شرایطی قابل محدود شدن نیستند.

بخش سوم

رئیس جمهور

ماده ۴۲

۱. رئیس جمهور قزاقستان، رئیس دولت و بالاترین مقام رسمی آن است که جهت‌گیری‌های اصلی سیاست داخلی و خارجی کشور را تعیین می‌کند و نماینده قزاقستان در داخل کشور و در روابط بین‌المللی است.

۲. رئیس جمهور جمهوری قزاقستان نماد و ضامن وحدت مردم و قدرت دولت، مصونیت قانون اساسی، حقوق و آزادی‌های انسان و شهروند جمهوری قزاقستان است.

۳. رئیس جمهور قزاقستان عملکرد هماهنگ و بدون مانع همه قوای دولتی و مسئولیت نهادهای دولتی در قبال مردم متحد قزاقستان را تضمین می کند.

ماده ۴۳

۱. رئیس جمهور جمهوری قزاقستان مطابق با قانون اساسی توسط شهروندان بالغ جمهوری قزاقستان بر اساس حق رأی عمومی، برابر و مستقیم با رأی مخفی برای مدت هفت سال انتخاب می شود.

طبق قانون اساسی، یک نفر نمی تواند بیش از یک بار به عنوان رئیس جمهور جمهوری قزاقستان انتخاب شود.

۲. یک شهروند جمهوری قزاقستان از بدو تولد، حداکثر چهار سال سن، مسلط به زبان دولتی، ساکن در قزاقستان در پانزده سال گذشته، دارای تحصیلات عالی و حداقل پنج سال سابقه کار در خدمات ملکی یا در مناصب دولتی منتخب، می تواند به عنوان رئیس جمهور جمهوری قزاقستان انتخاب شود.

۳. انتخابات عادی رئیس جمهور قزاقستان حداکثر دو ماه قبل از پایان دوره ریاست جمهوری او برگزار می شود و نمی تواند از نظر زمانی با انتخابات ترکیب جدید مجلس ملی قزاقستان همزمان باشد.

۴. نامزدی که بیش از پنجاه درصد آرای مأخوذه در انتخابات را به دست آورد، منتخب محسوب می شود. اگر هیچ نامزدی بیش از پنجاه درصد آرای مأخوذه را به دست نیاورد، رأی گیری مجدد بین دو نامزدی که بیشترین آرا را کسب کرده اند، برگزار می شود. نامزدی که بیشترین آرای مأخوذه در انتخابات را به دست آورد، منتخب محسوب می شود.

۵. مفاد بند ۱ این ماده بدون تغییر باقی می ماند.

ماده ۴۴

۱. رئیس جمهور قزاقستان با ادای سوگند زیر در برابر مردم، مسئولیت خود را آغاز می کند: «من رسماً سوگند یاد می کنم که صادقانه به مردم قزاقستان خدمت کنم، کاملاً به قانون اساسی و قوانین جمهوری قزاقستان پایبند باشم، حقوق و آزادی های شهروندان جمهوری قزاقستان را تضمین کنم و وظایف والایی را که به عنوان رئیس جمهور جمهوری قزاقستان به من محول شده است، با وجدان انجام دهم.»

۲. سوگند باید ظرف یک ماه پس از انتشار نتایج انتخابات در حضور معاونان کورولتای، قضات دادگاه قانون اساسی، دیوان عالی کشور، روسای جمهور سابق جمهوری قزاقستان و همچنین نمایندگان مردم و شهروندان خارجی مدعو

ادا شود. در مورد تصریح شده در ماده ۵۱ قانون اساسی، سوگند توسط شخصی که اختیارات رئیس جمهور جمهوری قزاقستان را به دلیل استعفای داوطلبانه، ناتوانی مداوم در انجام وظایف خود به دلایل سلامتی، یا برکناری رئیس جمهور جمهوری قزاقستان از سمت خود یا از تاریخ فوت آنها، به عهده گرفته است، ادا می‌شود.

۳. اختیارات رئیس جمهور قزاقستان پس از مراسم تحلیف رئیس جمهور جدید منتخب جمهوری قزاقستان، و همچنین در صورت برکناری زودهنگام به دلیل استعفای داوطلبانه، ناتوانی مداوم در انجام وظایف به دلایل سلامتی، یا برکناری رئیس جمهور جمهوری قزاقستان از سمت خود، یا در صورت فوت او، خاتمه می‌یابد. همه روسای جمهور سابق جمهوری قزاقستان، به جز آنهایی که از سمت خود برکنار شده‌اند، عنوان رئیس جمهور سابق جمهوری قزاقستان را دارند.

ماده ۴۵

۱. رئیس جمهور جمهوری قزاقستان، در طول دوره اعمال اختیارات خود، حق انتخاب شدن به عنوان معاون یک نهاد نماینده، تصدی سایر مناصب دارای حقوق، انجام فعالیت‌های کارآفرینی یا عضویت در یک حزب سیاسی را ندارد.

۲. بستگان نزدیک رئیس جمهور قزاقستان حق ندارند سمت‌های کارمندان سیاسی یا روسای نهادها در بخش شبه دولتی را بر عهده بگیرند.

ماده ۴۶

رئیس جمهور قزاقستان:

۱ (در مورد وضعیت کشور و جهت‌گیری‌های اصلی سیاست داخلی و خارجی جمهوری قزاقستان، پیام‌هایی را خطاب به مردم قزاقستان ارسال می‌کند؛

۲) با موافقت اکثریت آرای کل نمایندگان مجلس، معاون رئیس جمهور جمهوری قزاقستان را به این سمت منصوب می‌کند؛ معاون رئیس جمهور را از سمت خود برکنار و اختیارات او را تعیین می‌کند.

رئیس جمهور قزاقستان در صورت امتناع مکرر از موافقت با انتصاب معاون رئیس جمهور، به استثنای موارد مندرج در بند ۳ ماده ۶۲ قانون اساسی، حق انحلال کورولتای را دارد.

۳) انتخابات عادی و فوق‌العاده کورولتای جمهوری قزاقستان را تعیین می‌کند؛ اولین جلسه کورولتای را تشکیل می‌دهد و سوگند وفاداری نمایندگان آن را به مردم قزاقستان می‌پذیرد؛ جلسه فوق‌العاده کورولتای را تشکیل می‌دهد؛ قانون ارائه شده توسط کورولتای را ظرف یک ماه امضا می‌کند، قانون را منتشر می‌کند یا قانون یا مواد جداگانه آن را برای بحث و رأی‌گیری مجدد برمی‌گرداند؛

۴) (پس از مشورت با فراکسیون‌های احزاب سیاسی حاضر در کورولتای، نامزدی را برای تصدی پست نخست‌وزیری جمهوری قزاقستان جهت تأیید به کورولتای ارائه می‌دهد؛ با موافقت کورولتای که با اکثریت آرای کل نمایندگان آن اعلام شده است، نخست‌وزیر را به این سمت منصوب می‌کند؛ نخست‌وزیر را از این سمت برکنار می‌کند؛ به توصیه نخست‌وزیر، ساختار دولت را تعیین می‌کند؛ به توصیه نخست‌وزیر، که پس از مشورت با کورولتای ارائه شده است، اعضای دولت را به این سمت‌ها منصوب می‌کند؛ به‌طور مستقل وزرای امور خارجه، دفاع و امور داخلی را منصوب می‌کند؛ اعضای دولت را از سمت‌های خود برکنار می‌کند؛ سوگند اعضای دولت را ادا می‌کند؛ ریاست جلسات دولت در مورد مسائل مهم را بر عهده دارد.

رئیس جمهور قزاقستان در صورت امتناع مکرر از موافقت با انتصاب نخست‌وزیر، به استثنای موارد مندرج در بند ۳ ماده ۶۲ قانون اساسی، حق انحلال کورولتای را دارد.

۵) (رئیس دادگاه قانون اساسی، رئیس دیوان عالی کشور، رئیس بانک ملی، دادستان کل، رئیس کمیته امنیت ملی، رئیس کمیسیون مرکزی انتخابات، رئیس اتاق عالی حسابرسی، رئیس شورای عالی قضایی، رئیس سرویس امنیت دولتی جمهوری قزاقستان و کمیسر حقوق بشر در جمهوری قزاقستان را منصوب و از سمت خود برکنار می‌کند. (۶) نهادهای دولتی تابع و پاسخگو به رئیس جمهور جمهوری قزاقستان را تشکیل، منحل و سازماندهی مجدد می‌کند، روسای آنها را منصوب و برکنار می‌کند.

(۷) روسای مأموریت‌های دیپلماتیک جمهوری قزاقستان را منصوب و فراخوان می‌کند؛

۸) (با موافقت اکثریت آرای کل نمایندگان مجلس، ده قاضی دادگاه قانون اساسی را برای مدت هشت سال، شش عضو کمیسیون مرکزی انتخابات را برای مدت پنج سال و هشت عضو دیوان عالی محاسبات را برای مدت پنج سال منصوب و آنها را از سمت خود برکنار می‌کند.

رئیس جمهور جمهوری قزاقستان حق دارد در صورت امتناع مکرر از دادن رضایت به انتصاب قضات دادگاه قانون اساسی، اعضای کمیسیون مرکزی انتخابات، دیوان عالی حسابرسی، به استثنای مواردی که در بند ۳ ماده ۶۲ قانون اساسی پیش‌بینی شده است، کورولتای را منحل کند.

۹) فرمانده کل قوای مسلح جمهوری قزاقستان است، فرماندهان عالی نیروهای مسلح را به مناصب منصوب و از مناصب برکنار می‌کند؛

۱۰) (تصمیم به برگزاری همه‌پرسی ملی می‌گیرد؛

۱۱) به منظور حفاظت از حقوق و آزادی‌های انسان و شهروند جمهوری قزاقستان، تضمین امنیت ملی، حاکمیت و تمامیت ارضی کشور، درخواست تجدیدنظر در مورد انطباق قانون یا سایر اسناد قانونی لازم‌الاجرا با قانون اساسی را به دادگاه قانون اساسی ارسال می‌کند و در مورد پیش‌بینی‌شده در ماده ۹۳ قانون اساسی، نظر خود را اعلام می‌کند.

۱۲) (مذاکرات و قراردادهای بین‌المللی را از طرف جمهوری قزاقستان انجام می‌دهد؛ اسناد تصویب را امضا می‌کند؛ اعتبارنامه‌ها و نامه‌های فراخوان روسای هیئت‌های دیپلماتیک کشورهای خارجی معتبر در جمهوری قزاقستان و همچنین روسای سازمان‌های بین‌المللی را می‌پذیرد؛

۱۳) (جوایز دولتی و عناوین افتخاری را تعیین می‌کند؛

۱۴) (جوایز دولتی اعطا می‌کند، عناوین افتخاری، بالاترین رتبه‌های نظامی و سایر رتبه‌ها، رتبه‌های طبقاتی، رتبه‌های دیپلماتیک و کلاس‌های صلاحیت را اعطا می‌کند.

۱۵) مسائل مربوط به شهروندی جمهوری قزاقستان و اعطای پناهندگی سیاسی را حل و فصل می‌کند؛

۱۶) (عفو عمومی اعطا می‌کند؛

۱۷) اگر استقلال و تمامیت ارضی، ثبات سیاسی داخلی جمهوری قزاقستان، امنیت شهروندان آن در معرض تهدید فوری قرار گیرد که عملکرد نهادهای قانون اساسی ایالتی را مختل کرده است، پس از مشورت رسمی با نخست‌وزیر و رئیس کورولتای جمهوری قزاقستان، اقداماتی را که توسط شرایط ذکر شده تعیین شده است، از جمله معرفی وضعیت اضطراری در سراسر قلمرو جمهوری قزاقستان یا در مناطق خاص آن، استفاده از نیروهای مسلح جمهوری قزاقستان، انجام می‌دهد.

۱۸) (در صورت تجاوز به جمهوری قزاقستان یا تهدید مستقیم خارجی برای امنیت آن، در سراسر قلمرو جمهوری قزاقستان یا در مناطق جداگانه آن حکومت نظامی اعلام می‌کند، بسیج جزئی یا عمومی اعلام می‌کند و فوراً کورولتای جمهوری قزاقستان را از این موضوع مطلع می‌سازد؛

۱۹) (سرویس امنیت دولتی تابع آن را تشکیل می‌دهد؛

(۲۰ هیئت رئیسه جمهوری قزاقستان را تشکیل می‌دهد؛

۲۱) (شورای امنیت، سایر نهادهای مشورتی و مشورتی و همچنین شورای عالی قضایی را تشکیل می‌دهد؛

۲۲) (سایر اختیارات را مطابق با قانون اساسی و قوانین جمهوری قزاقستان اعمال می‌کند.

ماده ۴۷

۱. رئیس جمهور جمهوری قزاقستان، بر اساس و در اجرای قانون اساسی و سایر قوانین، احکام و فرامینی صادر می‌کند که در سراسر قلمرو جمهوری قزاقستان لازم‌الاجرا هستند.

۲. رئیس جمهور قزاقستان، در دوره غیبت موقت قورولتای ناشی از خاتمه زودهنگام اختیارات آن، احکامی را صادر می‌کند که اعتبار قوانین اساسی یا قوانین جمهوری قزاقستان را دارند.

۳. قوانین قبل از امضای رئیس جمهور قزاقستان، ابتدا توسط رئیس مجلس ملی و نخست وزیر امضا می‌شوند که مسئول مطابقت آنها با قانون اساسی و سایر قوانین هستند.

احکام رئیس جمهور قزاقستان که به ابتکار دولت صادر می‌شوند، ابتدا توسط نخست وزیر امضا می‌شوند که مسئول انطباق آنها با قانون اساسی و سایر قوانین است.

ماده ۴۸

۱. رئیس جمهور قزاقستان، عزت و کرامت او مصون از تعرض است.

رئیس جمهور قزاقستان به دلیل اعمالی که در اجرای اختیارات ریاست جمهوری خود مرتکب می‌شود، به استثنای ارتکاب خیانت بزرگ، مسئولیت کیفری یا اداری نخواهد داشت.

۲. تأمین، نگهداری و حفاظت از رئیس جمهور جمهوری قزاقستان و خانواده ایشان با هزینه دولت انجام می‌شود.

۳. مفاد این ماده در مورد رؤسای جمهور سابق جمهوری قزاقستان نیز اعمال می‌شود.

ماده ۴۹

۱. معاون رئیس جمهور جمهوری قزاقستان با رضایت کورولتای جمهوری قزاقستان، که با اکثریت آرای کل

نمایندگان آن بیان شده است، توسط رئیس جمهور جمهوری قزاقستان منصوب می‌شود.

۲. معاون رئیس جمهور در طول دوره اعمال اختیارات خود، حق انتخاب شدن به عنوان معاون یک نهاد نماینده، تصدی سایر مناصب دارای حقوق، انجام فعالیت‌های کارآفرینی یا عضویت در یک حزب سیاسی را ندارد.

۳. معاون رئیس جمهور، به نمایندگی از رئیس جمهور جمهوری قزاقستان، نماینده او در تعامل با کورولتای، دولت و سایر نهادهای دولتی است و همچنین سایر اختیارات تعیین شده توسط رئیس جمهور را اعمال می‌کند.

ماده ۵۰

۱. رئیس جمهور قزاقستان حق دارد با ارائه استعفا نامه به دادگاه قانون اساسی جمهوری قزاقستان، داوطلبانه استعفا دهد. دادگاه قانون اساسی تأیید می‌کند که رئیس جمهور قزاقستان شخصاً و داوطلبانه استعفا نامه خود را ارائه داده است. از لحظه‌ای که دادگاه قانون اساسی نظر خود را اعلام می‌کند، رئیس جمهور قزاقستان به دلیل استعفای داوطلبانه از سمت خود برکنار می‌شود.

۲. اگر رئیس جمهور قزاقستان به دلایل پزشکی به طور مداوم قادر به انجام وظایف خود نباشد، می‌تواند پیش از موعد از سمت خود برکنار شود. در این صورت، شورای ریاست جمهوری کمیسیونی متشکل از معاونان و متخصصان در زمینه‌های پزشکی مربوطه تشکیل می‌دهد. تصمیم در مورد برکناری پیش از موعد در جلسه شورای ریاست جمهوری با اکثریت حداقل سه چهارم کل نمایندگان و بر اساس نتیجه کمیسیون و نظر دادگاه قانون اساسی در مورد رعایت رویه‌های تعیین شده قانون اساسی گرفته می‌شود.

۳. رئیس جمهور قزاقستان تنها در صورت ارتکاب خیانت بزرگ، مسئول اعمالی است که در حین انجام وظایف خود مرتکب شده است و می‌تواند به دلیل چنین اقداماتی توسط مجلس نمایندگان از سمت خود برکنار شود. طرح اتهام علیه رئیس جمهور قزاقستان به دلیل خیانت بزرگ و بررسی اتهامات باید توسط حداقل یک سوم از کل نمایندگان مجلس نمایندگان ارائه شود. تصمیم در این مورد با اکثریت آرای کل نمایندگان مجلس نمایندگان گرفته می‌شود. بررسی اتهامات توسط مجلس نمایندگان سازماندهی می‌شود و نتایج آن با اکثریت آرای حداقل سه چهارم از کل نمایندگان مجلس نمایندگان برای بررسی در جلسه مجلس نمایندگان ارائه می‌شود، مشروط بر اینکه نظر دیوان عالی در مورد اعتبار اتهامات و نظر دادگاه قانون اساسی در مورد رعایت رویه‌های تعیین شده قانون اساسی وجود داشته باشد. عدم اتخاذ تصمیم نهایی ظرف دو ماه از تاریخ اتهامات منجر به رد اتهامات علیه رئیس جمهور قزاقستان خواهد شد. رد اتهام علیه رئیس جمهور جمهوری قزاقستان به دلیل ارتکاب خیانت بزرگ در هر مرحله‌ای، مستلزم خاتمه زودهنگام اختیارات نمایندگان کورولتای است که بررسی این موضوع را آغاز کرده‌اند.

۴. مسئله برکناری رئیس جمهور قزاقستان از سمت خود، در طول بررسی موضوع خاتمه زودهنگام اختیارات کورولتای، قابل طرح نیست.

ماده ۵۱

۱. در صورت برکناری زودهنگام رئیس جمهور قزاقستان به دلیل استعفای داوطلبانه، ناتوانی مداوم در انجام وظایف خود به دلایل سلامتی یا برکناری رئیس جمهور قزاقستان از سمت خود، و همچنین در صورت فوت او، اختیارات رئیس جمهور قزاقستان به معاون رئیس جمهور منتقل می‌شود؛ اگر معاون رئیس جمهور به دلایل سلامتی یا سایر دلایل شخصی قادر به انجام وظایف رئیس جمهور قزاقستان نباشد، اختیارات رئیس جمهور قزاقستان به رئیس کورولتای منتقل می‌شود؛ اگر رئیس کورولتای قادر به انجام وظایف رئیس جمهور قزاقستان نباشد، اختیارات رئیس جمهور قزاقستان به نخست وزیر منتقل می‌شود.

شخصی که تصمیم به امتناع از تصدی اختیارات رئیس جمهور قزاقستان می‌گیرد، اطلاعیه‌ای مبنی بر امتناع از تصدی اختیارات رئیس جمهور قزاقستان به دادگاه قانون اساسی ارائه می‌دهد. دادگاه قانون اساسی تأیید می‌کند که شخص شخصاً و داوطلبانه اطلاعیه‌ای مبنی بر امتناع از تصدی اختیارات رئیس جمهور قزاقستان ارائه داده و نظر خود را صادر می‌کند.

شخصی که اختیارات رئیس جمهور قزاقستان را بر عهده می‌گیرد، به ترتیب از سمت‌های معاون رئیس جمهور، رئیس کورولتای و نخست وزیر استعفا می‌دهد. در این حالت، مناصب دولتی خالی مطابق روال مقرر در قانون اساسی پر می‌شوند.

۲. ظرف هفت روز از تاریخ برکناری زودهنگام رئیس جمهور قزاقستان به دلیل استعفای داوطلبانه، ناتوانی مداوم در انجام وظایف خود به دلایل سلامتی، یا استیضاح رئیس جمهور قزاقستان، یا تاریخ فوت او، کورولتای برگزاری انتخابات ریاست جمهوری در جمهوری قزاقستان را اعلام می‌کند. انتخابات ظرف دو ماه از تاریخ اتخاذ تصمیم مربوطه توسط کورولتای برگزار می‌شود.

۳. شخصی که طبق بند ۱ این ماده، اختیارات رئیس جمهور جمهوری قزاقستان را بر عهده گرفته است، حق ندارد اصلاحات و اضافات قانون اساسی را آغاز کند یا مجلس ملی را منحل کند.

بخش چهارم

کورولتای

ماده ۵۲

۱. مجلس شورای ملی جمهوری قزاقستان بالاترین نهاد نمایندگی جمهوری قزاقستان است که قدرت قانونگذاری را اعمال می‌کند.
۲. اختیارات کورولتای از لحظه افتتاح اولین جلسه آن آغاز و با شروع کار اولین جلسه کورولتای دوره جدید پایان می‌یابد.
۳. اختیارات کورولتای می‌تواند در موارد اولیه و به روشی که در قانون اساسی پیش‌بینی شده است، خاتمه یابد.
۴. تشکیلات و فعالیت‌های کورولتای و جایگاه قانونی نمایندگان آن توسط قانون اساسی تعیین می‌شود.

ماده ۵۳

- ۱ - کورولتای از یکصد و چهل و پنج نماینده تشکیل می‌شود که به شیوه مقرر در قانون اساسی و بر اساس نظام نمایندگی تناسبی در قلمرو یک حوزه انتخاباتی ملی واحد انتخاب می‌شوند.
۲. مدت تصدی نمایندگان کورولتای پنج سال است.

ماده ۵۴

۱. انتخاب نمایندگان کورولتای بر اساس رأی‌گیری عمومی، برابر و مستقیم با رأی مخفی انجام می‌شود. انتخابات دوره‌ای نمایندگان کورولتای حداکثر دو ماه قبل از پایان دوره کورولتای فعلی برگزار می‌شود.
۲. انتخابات فوق‌العاده نمایندگان کورولتای ظرف دو ماه از تاریخ خاتمه زودهنگام اختیارات کورولتای برگزار می‌شود.
۳. نماینده مجلس می‌تواند شخصی باشد که به سن بیست و پنج سالگی رسیده باشد، شهروند جمهوری قزاقستان باشد و ده سال گذشته را به طور دائم در خاک آن اقامت داشته باشد.
۴. انتخابات نمایندگان مجلس (کورولتای) طبق قانون اساسی تنظیم می‌شود.
۵. نمایندگان مجلس ملی قزاقستان در برابر مردم این کشور سوگند یاد می‌کنند.

ماده ۵۵

۱. نمایندگان مجلس موظفند در کار آن شرکت کنند. رأی‌گیری در مجلس توسط خود نماینده انجام می‌شود. غیبت غیرموجه نماینده از جلسات مجلس و نهادهای آن بیش از سه بار، و همچنین انتقال حق رأی، مستلزم اعمال مجازات‌های مقرر در قانون است.

۲. نماینده مجلس نمی‌تواند به عنوان نماینده نهاد نمایندگی دیگری خدمت کند، هیچ سمت حقوقی غیر از تدریس، تحقیق یا کار خلاقانه داشته باشد، در فعالیتهای کارآفرینی شرکت کند یا در هیئت مدیره یا هیئت نظارت یک سازمان تجاری خدمت کند. نقض این الزامات منجر به خاتمه اختیارات نماینده خواهد شد.

۳. نماینده قورولتای را نمی‌توان در طول دوره تصدی خود بازداشت کرد، مگر در موارد دستگیری در صحنه جرم یا ارتکاب جرایم سنگین و به ویژه سنگین، نگهداری در بازداشت، حبس اجباری، مجازات‌های اداری اعمال شده توسط دادگاه یا محاکمه بدون رضایت قورولتای.

۴. اختیارات نماینده مجلس در صورت استعفا، فوت، عدم صلاحیت، فوت یا مفقود شدن نماینده با حکم دادگاه که لازم‌الاجرا شده باشد و در سایر موارد پیش‌بینی شده در قانون اساسی و سایر قوانین موضوعه خاتمه می‌یابد.

نماینده مجلس در موارد زیر صلاحیت خود را از دست می‌دهد:

۱) (عزیمت به منظور اقامت دائم در خارج از قزاقستان؛

۲) (لازم‌الاجرا شدن حکم محکومیت دادگاه در رابطه با او؛

۳) (لغو تابعیت جمهوری قزاقستان؛

۴) (ترک یا اخراج از حزب سیاسی که از آن انتخاب شده است؛

۵) (خاتمه فعالیت حزب سیاسی که از آن انتخاب شده است.

در صورت انحلال کورولتای، اختیارات معاونان آن متوقف می‌شود.

۵. تهیه مسائل مربوط به اعمال اقدامات تنبیهی علیه نمایندگان، رعایت الزامات بند ۲ این ماده توسط آنها، ضوابط اخلاق پارلمانی و همچنین خاتمه اختیارات نمایندگان، سلب اختیارات و مصونیت پارلمانی آنها، به کمیسیون مرکزی انتخابات جمهوری قزاقستان محول شده است.

ماده ۵۶

کورولتای:

۱) قوانین اساسی و قوانین را تصویب می‌کند؛

۲) ظرف یک ماه از تاریخ ثبت اعتراضات، بحث و رأی‌گیری مجدد در مورد قوانین یا مواد قانونی که مورد اعتراض رئیس جمهور جمهوری قزاقستان قرار گرفته‌اند، انجام می‌دهد. عدم رعایت این مهلت به معنای پذیرفته شدن اعتراضات رئیس جمهور است. اگر کورولتای با اکثریت سه چهارم از کل نمایندگان یا با اکثریت دو سوم از کل نمایندگان، اعتراضات رئیس جمهور به قوانین اساسی یا مواد یک قانون اساسی را رد کند، رئیس جمهور ظرف یک ماه قانون یا قانون اساسی را امضا خواهد کرد. اگر اعتراضات رئیس جمهور رد نشود، قانون یا قانون اساسی در نسخه پیشنهادی رئیس جمهور رد یا تصویب می‌شود.

۳) مسائل جنگ و صلح را حل و فصل می‌کند؛

۴) بنا به پیشنهاد رئیس جمهور قزاقستان، تصمیمی در مورد استفاده از نیروهای مسلح جمهوری قزاقستان برای انجام تعهدات بین‌المللی جهت حفظ صلح و امنیت اتخاذ می‌کند؛

۵) انتخابات ریاست جمهوری قزاقستان را اعلام می‌کند؛

۶) ابتکار برگزاری همه‌پرسی ملی را مطرح می‌کند؛

۷) با اکثریت آرای کل نمایندگان مجلس، به رئیس جمهور قزاقستان برای انتصاب معاون رئیس جمهور قزاقستان رضایت می‌دهد.

۸) با اکثریت آرای کل نمایندگان مجلس، به رئیس جمهور قزاقستان برای انتصاب نخست وزیر جمهوری قزاقستان رضایت می‌دهد.

۹) با اکثریت آرای کل نمایندگان مجلس، با انتصاب قضات دادگاه قانون اساسی، اعضای کمیسیون مرکزی انتخابات و اتاق عالی حسابرسی توسط رئیس جمهور جمهوری قزاقستان موافقت می‌کند.

۱۰) به توصیه رئیس جمهور قزاقستان، قضات دیوان عالی جمهوری قزاقستان را انتخاب و عزل می‌کند و سوگند یاد می‌کند.

۱۱) قضات دادگاه قانون اساسی و قضات دیوان عالی کشور را از مصونیت قضایی محروم می‌کند؛

۱۲) اختیارات معاون کورولتای را خاتمه می‌دهد و همچنین، بنا به پیشنهاد دادستان کل جمهوری قزاقستان، در مورد سلب مصونیت معاون کورولتای تصمیم می‌گیرد.

۱۳) (به ابتکار حداقل یک پنجم از کل نمایندگان کورولتای، حق دارد با اکثریت آرای کل نمایندگان کورولتای، به دولت رأی عدم اعتماد بدهد؛

۱۴) گزارش‌های سالانه دادگاه قانون اساسی در مورد وضعیت قانونی بودن قانون اساسی در جمهوری قزاقستان را استماع می‌کند؛

۱۵) (سالی دو بار گزارش رئیس دیوان محاسبات را استماع می‌کند؛

۱۶) (گزارش‌های دولت و دیوان عالی محاسبات در مورد اجرای بودجه جمهوری را بررسی و تصویب می‌کند. عدم تصویب گزارش دولت در مورد اجرای بودجه جمهوری توسط کورولتای، به منزله رأی عدم اعتماد کورولتای به دولت تلقی می‌شود.

۱۷) (حق دارد به ابتکار حداقل یک سوم از کل نمایندگان کورولتای، گزارش‌های اعضای دولت جمهوری قزاقستان را در مورد امور مربوط به فعالیت‌هایشان بشنود. بر اساس نتایج استماع گزارش، با اکثریت حداقل دو سوم از کل نمایندگان، کورولتای حق دارد در صورت عدم رعایت قوانین جمهوری قزاقستان توسط یکی از اعضای دولت، از رئیس جمهور قزاقستان درخواست عزل او را کند. در این صورت، رئیس جمهور قزاقستان عضو دولت را عزل خواهد کرد.

۱۸) (جلسات رسیدگی به مسائلی که در صلاحیت آن است را برگزار می‌کند؛

۱۹) (آیین‌نامه‌هایی را برای فعالیت‌های خود و سایر تصمیمات مربوط به سازمان و آیین‌نامه‌های داخلی کورولتای تصویب می‌کند.

۲۰) (نهادهای هماهنگ‌کننده و فعال کورولتای را تشکیل می‌دهد؛

۲۱) (کمیسیون‌های کورولتای را تشکیل می‌دهد، رؤسا را انتخاب و برکنار می‌کند، گزارش‌های مربوط به فعالیت‌های کمیسیون‌ها را می‌شنود؛

۲۲) (سایر اختیاراتی را که قانون اساسی به قورولتای محول کرده است، اعمال می‌کند.

ماده ۵۷

۱. قورولتای توسط رئیسی اداره می‌شود که از میان نمایندگان مسلط به زبان دولتی، با رأی مخفی و با اکثریت آرای کل نمایندگان قورولتای انتخاب می‌شود. نامزد ریاست قورولتای توسط رئیس جمهور قزاقستان معرفی می‌شود.

رئیس جمهور قزاقستان در صورت امتناع مکرر از انتخاب رئیس قورولتای، حق انحلال قورولتای را دارد.

۲. رئیس قورولتای می‌تواند از سمت خود برکنار و استعفا دهد، در صورتی که اکثریت کل نمایندگان قورولتای به این امر رأی دهند.

۳. رئیس قورولتای:

۱ (جلسات کورولتای را تشکیل می‌دهد و بر آنها ریاست می‌کند؛

۲) مدیریت عمومی تهیه موضوعات ارائه شده برای بررسی به کورولتای را انجام می‌دهد.

۳) نامزدهای انتخاب به سمت معاون رئیس کورولتای را به کورولتای معرفی می‌کند.

۴) رعایت مقررات در فعالیت‌های کورولتای را تضمین می‌کند؛

۵) فعالیت‌های نهاد هماهنگ‌کننده‌ی کورولتای را مدیریت می‌کند؛

۶) احکام صادره از کورولتای را امضا می‌کند؛

۷) سایر وظایفی را که طبق مقررات کورولتای به او محول شده است، انجام می‌دهد.

۴. رئیس قورولتای جلسات قورولتای را افتتاح می‌کند، مگر اینکه قانون اساسی ترتیب دیگری را پیش‌بینی کرده باشد.

۵. رئیس قورولتای در مورد اموری که در صلاحیت اوست، دستور صادر می‌کند.

ماده ۵۸

۱. جلسه کورولتای به صورت جلسات برگزار می‌شود.

۲. اولین جلسه کورولتای توسط رئیس جمهور جمهوری قزاقستان حداکثر سی روز پس از تاریخ انتشار نتایج انتخابات تشکیل می‌شود.

۳. جلسات عادی کورولتای سالی یک بار، از اولین روز کاری سپتامبر تا آخرین روز کاری ژوئن، برگزار می‌شود.
۴. جلسه در جلسه کورولتای افتتاح و خاتمه می‌یابد. جلسه کورولتای معمولاً توسط رئیس جمهور قزاقستان افتتاح می‌شود. بین جلسات کورولتای، رئیس جمهور قزاقستان می‌تواند به ابتکار خود، به پیشنهاد رئیس کورولتای یا حداقل یک سوم از کل نمایندگان کورولتای، جلسه فوق‌العاده کورولتای را تشکیل دهد. در چنین جلسه‌ای فقط مسائلی که مبنای تشکیل آن بوده‌اند، می‌توانند مورد بررسی قرار گیرند.
۵. جلسات کورولتای با حضور حداقل دو سوم از کل نمایندگان کورولتای برگزار می‌شود.
۶. جلسات کورولتای علنی است. در مواردی که در آیین‌نامه پیش‌بینی شده باشد، جلسات می‌تواند به صورت غیرعلنی برگزار شود. رئیس جمهور قزاقستان، معاون رئیس جمهور، نخست وزیر و اعضای دولت، رئیس مجلس ملی قزاقستان، رئیس بانک ملی، دادستان کل و رئیس کمیته امنیت ملی حق دارند در هر جلسه‌ای شرکت کنند و نظرات خود را بیان کنند.

ماده ۵۹

۱. کورولتای کمیته‌های دائمی تشکیل می‌دهد که تعداد آنها توسط قانون اساسی تعیین می‌شود و همچنین کمیسیون‌هایی نیز تشکیل می‌دهد.
۲. کمیته‌ها و کمیسیون‌ها در مورد موضوعاتی که در صلاحیت آنها است، قطعنامه صادر می‌کنند.

ماده ۶۰

۱. حق ابتکار قانونگذاری متعلق به رئیس جمهور قزاقستان، نمایندگان مجلس، دولت و پارلمان قزاقستان است و منحصرأ در مجلس اعمال می‌شود.
۲. رئیس جمهور قزاقستان حق دارد اولویت بررسی پیش‌نویس قوانین را تعیین کند، به این معنی که لوایح مربوطه باید ظرف دو ماه به عنوان اولویت تصویب شوند.
۳. کورولتای حق دارد قوانینی وضع کند که مهمترین روابط اجتماعی را تنظیم کرده و اصول و هنجارهای اساسی را در مورد موارد زیر تعیین کند:
(۱) ظرفیت قانونی اشخاص حقیقی و حقوقی، حقوق و آزادی‌های مدنی، تعهدات و مسئولیت‌های اشخاص حقیقی و حقوقی؛

- ۲ (رژیم مالکیت و سایر حقوق مالکیت؛
- ۳) اصول سازماندهی و فعالیت نهادهای ایالتی و ارگان‌های خودگردان محلی، خدمات دولتی و نظامی؛
- ۴ (مالیات، ایجاد یا لغو هزینه‌ها و سایر پرداخت‌های اجباری؛
- ۵) بودجه جمهوری، مسائل مربوط به وام‌های دولتی و ارائه کمک‌های اقتصادی و سایر کمک‌ها توسط جمهوری قزاقستان؛
- ۶ (مسائل مربوط به سیستم قضایی و مراحل قانونی؛
- ۷ (مسائل مربوط به عفو عمومی؛
- ۸ (آموزش، علوم، فرهنگ، مراقبت‌های بهداشتی و تأمین اجتماعی؛
- ۹ (خصوصی‌سازی شرکت‌ها و اموال آنها؛
- ۱۰ (حفاظت از محیط زیست؛
- ۱۱ (ساختار اداری-سرزمینی جمهوری قزاقستان؛
- ۱۲ (تضمین دفاع و امنیت کشور؛
- ۱۳ (نمادهای دولتی جمهوری قزاقستان؛
- ۱۴ (تصویب معاهدات بین‌المللی و فسخ آنها؛
- ۱۵ (جوایز دولتی، عناوین افتخاری؛
- ۱۶ (سایر موارد مطابق با قانون اساسی.

۴. لوایحی که به عنوان ابتکار قانونگذاری دولت جمهوری قزاقستان به منظور واکنش سریع به شرایطی که تهدیدی برای زندگی و سلامت مردم، نظم قانون اساسی، حفاظت از نظم عمومی و امنیت اقتصادی کشور محسوب می‌شوند، ارائه می‌شوند، مشمول بررسی فوری توسط کورولتای هستند.

در صورتی که لوایح پیش‌بینی شده در بخش اول این بند به مجلس شورای ملی ارائه شود، دولت حق دارد با مسئولیت خود، در مورد موضوعات مندرج در بند ۳ این ماده، اقدامات قانونی موقت و دارای قدرت قانونی تصویب

کند که تا زمان لازم الاجرا شدن قوانین مصوب مجلس شورای ملی یا رد لوایح توسط مجلس شورای ملی، معتبر خواهند بود.

۵. قانون تصویب شده توسط کورولتای ظرف ده روز برای امضا به رئیس جمهور جمهوری قزاقستان ارائه می شود. مجلس نمایندگان حق دارد با اکثریت آرای همه نمایندگان، یک لایحه را به طور کامل رد کند. لایحه رد شده غیرقابل قبول تلقی شده و به پیشنهاد دهنده آن بازگردانده می شود.

۶. لوایحی که پیشنهاد کاهش درآمد دولت یا افزایش هزینه های دولت را می دهند، فقط با تأیید دولت قابل ارائه هستند. لوایحی که به عنوان ابتکار قانونگذاری رئیس جمهور قزاقستان به کورولتای ارائه می شوند، نیازی به چنین تأییدی ندارند.

۷. اگر پیش نویس قانون ارائه شده توسط دولت تصویب نشود، نخست وزیر حق دارد در جلسه کورولتای به دولت رأی اعتماد بدهد. رأی گیری در مورد این موضوع حداکثر چهار و هشت ساعت پس از طرح رأی اعتماد انجام می شود. اگر پیشنهاد رأی عدم اعتماد اکثریت آرای همه نمایندگان کورولتای را به دست نیاورد، پیش نویس قانون بدون رأی گیری تصویب شده تلقی می شود. با این حال، دولت نمی تواند بیش از دو بار در سال از این حق استفاده کند.

ماده ۶۱

۱. کورولتای قوانین و مقرراتی را تصویب می کند که در سراسر قلمرو جمهوری قزاقستان لازم الاجرا هستند.

۲. قوانین پس از امضای رئیس جمهور قزاقستان لازم الاجرا می شوند.

۳. قوانین اساسی در مورد مسائل پیش بینی شده در قانون اساسی جمهوری قزاقستان با اکثریت حداقل دو سوم از کل نمایندگان مجلس تصویب می شوند.

۴. قوانین توسط کورولتای با اکثریت آرای کل نمایندگان کورولتای تصویب می شوند، مگر اینکه قانون اساسی ترتیب دیگری مقرر کرده باشد.

مصوبات مجلس شورای ملی با اکثریت آرای کل نمایندگان مجلس تصویب می شود، مگر اینکه قانون اساسی ترتیب دیگری مقرر کرده باشد.

۵. قوانین و مصوبات قورولتای نباید با قانون اساسی مغایرت داشته باشند. مصوبات قورولتای نباید با قوانین مغایرت داشته باشند.

۶. نحوه تدوین، ارائه، بحث، لازم‌الاجرا شدن و انتشار قوانین و سایر اسناد حقوقی هنجاری جمهوری قزاقستان توسط قانون و مقررات کورولتای تنظیم می‌شود.

ماده ۶۲

۱. رئیس جمهور جمهوری قزاقستان حق دارد پس از مشورت با رئیس قورولتای و نخست وزیر، قورولتای را منحل کند.

۲. رئیس جمهور جمهوری قزاقستان در صورت امتناع مکرر از اعلام رضایت به انتصاب کاندیدای پیشنهادی رئیس جمهور برای سمتی که انتصاب آن با رضایت کورولتای انجام می‌شود، و همچنین در صورت امتناع مکرر از انتخاب رئیس کورولتای، حق انحلال کورولتای را دارد.

۳. مجلس شورای ملی را نمی‌توان در شرایط اضطراری یا حکومت نظامی، در شش ماه آخر دوره ریاست جمهوری، ظرف یک سال پس از انحلال قبلی یا در مواردی که در بند ۳ ماده ۵۱ قانون اساسی پیش‌بینی شده است، منحل کرد.

بخش پنجم

دولت

ماده ۶۳

۱. دولت جمهوری قزاقستان قدرت اجرایی را در جمهوری قزاقستان اعمال می‌کند، ریاست سیستم نهادهای اجرایی را بر عهده دارد و فعالیت‌های آنها را مدیریت می‌کند.

۲. دولت یک نهاد جمعی است که در فعالیت‌های خود در قبال رئیس جمهور قزاقستان و مجلس شورای ملی مسئول است.

۳. اعضای دولت در مورد پیش‌بینی شده در بند ۱۷ ماده ۵۶ قانون اساسی، در برابر کورولتای مسئول هستند.

۴. صلاحیت، نحوه سازماندهی و فعالیت‌های دولت توسط قانون اساسی تعیین می‌شود.

ماده ۶۴

۱. دولت توسط رئیس جمهور جمهوری قزاقستان به روشی که در قانون اساسی تعیین شده است، تشکیل می‌شود.
۲. پیشنهادات مربوط به ساختار و ترکیب دولت ظرف ده روز پس از انتصاب نخست وزیر، توسط نخست وزیر جمهوری قزاقستان به رئیس جمهور جمهوری قزاقستان ارائه می‌شود.
۳. اعضای دولت در برابر مردم و رئیس جمهور قزاقستان سوگند یاد می‌کنند.

ماده ۶۵

دولت:

- ۱) مسیرهای اصلی سیاست اجتماعی-اقتصادی دولت، توانایی دفاعی، امنیتی و نظم عمومی آن را تدوین و اجرای آنها را سازماندهی می‌کند.
- ۲) بودجه جمهوری و گزارش اجرای آن را به مجلس شورای ملی ارائه می‌دهد و اجرای بودجه را تضمین می‌کند؛
- ۳) پیش نویس قوانین را به کورولتای ارائه می‌دهد و اجرای قوانین را تضمین می‌کند.
- ۴) مدیریت اموال دولتی را سازماندهی می‌کند؛
- ۵) اقداماتی را برای اجرای سیاست خارجی جمهوری قزاقستان تدوین می‌کند؛
- ۶) فعالیت‌های وزارتخانه‌ها و سایر نهادهای اجرایی مرکزی و محلی را مدیریت می‌کند؛
- ۷) اجرای مصوبات وزارتخانه‌ها و سایر نهادهای اجرایی مرکزی و محلی جمهوری قزاقستان را به طور کامل یا جزئی لغو یا به حالت تعلیق در می‌آورد؛
- ۸) با توافق با رئیس جمهور جمهوری قزاقستان، یک سیستم واحد تأمین مالی و پاداش کارمندان را برای همه نهادهای تحت حمایت بودجه دولت تصویب می‌کند.
- ۹) سایر وظایف محوله به آن توسط قانون اساسی، قوانین و مصوبات رئیس جمهور جمهوری قزاقستان را انجام می‌دهد.

ماده ۶۶

نخست وزیر جمهوری قزاقستان:

۱ (فعالیت‌های دولت را سازماندهی و مدیریت می‌کند و شخصاً مسئول کار آن است؛

۲ (مصوبات دولت را امضا می‌کند؛

۳ (در مورد جهت‌گیری‌های اصلی فعالیت‌های دولت و تمام تصمیمات مهم آن به رئیس جمهور و مجلس گزارش می‌دهد؛

۴) سایر وظایف مربوط به سازماندهی و مدیریت فعالیت‌های دولت را انجام می‌دهد.

ماده ۶۷

۱. اعضای دولت در تصمیم‌گیری در حوزه صلاحیت خود مستقل هستند و شخصاً در قبال عملکرد نهادهای دولتی تابعه خود در برابر نخست‌وزیر پاسخگو هستند. عضوی از دولت که با سیاست‌های دولت مخالف باشد یا در اجرای آنها کوتاهی کند، در معرض استعفا یا برکناری قرار می‌گیرد.

۲. اعضای دولت حق ندارند معاون یک نهاد نمایندگی باشند، به جز فعالیت‌های آموزشی، علمی یا خلاقانه، سمت‌های دیگری با حقوق داشته باشند، در فعالیت‌های کارآفرینی شرکت کنند یا عضو هیئت مدیره یا هیئت نظارت یک سازمان تجاری باشند، مگر در مواردی که این وظایف رسمی آنها مطابق با قانون جمهوری قزاقستان باشد.

ماده ۶۸

۱. دولت، در مورد مسائلی که در صلاحیت خود است، قطعنامه‌هایی صادر می‌کند که در سراسر قلمرو جمهوری قزاقستان لازم‌الاجرا هستند.

۲. نخست وزیر دستوراتی صادر می‌کند که در سراسر قلمرو جمهوری قزاقستان لازم‌الاجرا هستند.

۳. مصوبات دولت و فرامین نخست وزیر نباید با قانون اساسی، قوانین یا مصوبات رئیس جمهور قزاقستان مغایرت داشته باشد.

ماده ۶۹

۱. دولت در مقابل کورولتای تازه منتخب، از اختیارات خود استعفا می‌دهد.

۲. دولت و هر یک از اعضای آن حق دارند در صورتی که ادامه انجام وظایف محوله به خود را غیرممکن بدانند، استعفای خود را به رئیس جمهور جمهوری قزاقستان اعلام کنند.

۳. در صورت رأی عدم اعتماد به دولت توسط کورولتای، دولت استعفای خود را به رئیس جمهور جمهوری قزاقستان اعلام می‌کند.

۴. رئیس جمهور جمهوری قزاقستان ظرف ده روز موضوع پذیرش یا رد استعفا را بررسی خواهد کرد.

۵. پذیرش استعفا به منزله پایان اختیارات دولت یا عضو مربوطه است. پذیرش استعفای نخست وزیر به منزله پایان اختیارات کل دولت است.

۶. در صورت رد استعفای دولت یا عضو آن، رئیس جمهور قزاقستان به او دستور می‌دهد تا به انجام وظایف خود ادامه دهد.

۷. رئیس جمهور قزاقستان حق دارد به ابتکار خود تصمیم به پایان دادن به اختیارات دولت و برکناری هر یک از اعضای آن بگیرد. برکناری نخست وزیر به معنای پایان دادن به اختیارات کل دولت است.

بخش ششم

هالیک کنسی قزاقستان

ماده ۷۰

۱. شورای خلق قزاقستان (شورای خلق قزاقستان) بالاترین نهاد مشورتی است که منافع مردم جمهوری قزاقستان را نمایندگی می‌کند.

۲. ترکیب مجلس ملی قزاقستان از میان شهروندان جمهوری قزاقستان تشکیل می‌شود.

۳. نحوه تشکیل، ترکیب، اختیارات و سازماندهی فعالیت‌های مجلس قزاقستان توسط قانون اساسی تعیین می‌شود.

ماده ۷۱

هالیک کنسی قزاقستان:

(۱) پیشنهادها و توصیه‌هایی را در مورد جهت‌گیری‌های اصلی سیاست داخلی دولت، تقویت هماهنگی عمومی، وحدت و همبستگی ملی، ترویج اصول اساسی جمهوری قزاقستان و ارزش‌های ملی ارائه می‌دهد.

۲) پیش‌نویس قوانین را به مجلس شورای ملی ارائه می‌دهد؛

۳) ابتکاری برای برگزاری همه‌پرسی ملی ارائه می‌دهد؛

۴) سایر اختیارات را مطابق قانون اساسی اعمال می‌کند.

بخش هفتم

دادگاه قانون اساسی

ماده ۷۲

۱. دادگاه قانون اساسی جمهوری قزاقستان یک نهاد دولتی مستقل است که کنترل قانون اساسی را اعمال کرده و برتری قانون اساسی جمهوری قزاقستان را در سراسر کشور تضمین می‌کند.

۲. دادگاه قانون اساسی از یک رئیس و ده قاضی تشکیل شده است. دوره تصدی آنها هشت سال است.

یک شخص نمی‌تواند بیش از یک بار طبق قانون اساسی به عنوان قاضی دادگاه قانون اساسی منصوب شود.

۳. رئیس دادگاه قانون اساسی توسط رئیس جمهور جمهوری قزاقستان به این سمت منصوب می‌شود و همزمان در طول دوره تصدی خود به عنوان قاضی دادگاه قانون اساسی نیز خدمت می‌کند.

یک شخص نمی‌تواند بیش از یک بار طبق قانون اساسی به عنوان رئیس دادگاه قانون اساسی منصوب شود.

۴. قضات دادگاه قانون اساسی توسط رئیس جمهور جمهوری قزاقستان با رضایت کورولتای، که با اکثریت آرای کل نمایندگان آن بیان شده است، منصوب می‌شوند.

معاون رئیس دادگاه قانون اساسی به پیشنهاد رئیس دادگاه قانون اساسی از میان قضات دادگاه قانون اساسی توسط رئیس جمهور جمهوری قزاقستان به این سمت منصوب می‌شود.

۵. سمت قاضی دادگاه قانون اساسی با حکم پارلمانی، داشتن سایر مناصب دارای حقوق، به جز تدریس، فعالیت‌های علمی، خلاقانه، مشارکت در فعالیت‌های کارآفرینی یا عضویت در هیئت مدیره یا هیئت نظارت یک سازمان تجاری، سازگار نیست.

۶. رئیس و قضات دادگاه قانون اساسی را نمی‌توان در طول دوران تصدی خود بازداشت کرد، مگر در موارد دستگیری در حین ارتکاب جرم یا ارتکاب جرایم سنگین و به ویژه سنگین، نگهداری در بازداشت، حبس اجباری، مجازات‌های اداری اعمال شده توسط دادگاه یا محاکمه کیفری بدون رضایت رئیس جمهور قزاقستان یا کورولتای.

۷. تشکیلات و فعالیت‌های دادگاه قانون اساسی توسط قانون اساسی تنظیم می‌شود.

ماده ۷۳

۱. دادگاه قانون اساسی، بنا به درخواست رئیس جمهور جمهوری قزاقستان، رئیس کورولتای، حداقل یک پنجم از کل معاونان کورولتای، نخست وزیر:

(۱) در صورت بروز اختلاف، در مورد صحت برگزاری انتخابات ریاست جمهوری، معاونان کورولتای و همه‌پرسی ملی تصمیم می‌گیرد؛

۲ (قوانین مصوب مجلس را قبل از امضای رئیس جمهور، از نظر انطباق با قانون اساسی بررسی می‌کند؛

۳ (قطعنامه‌های مصوب کورولتای را از نظر انطباق با قانون اساسی بررسی می‌کند؛

۴ (قبل از تصویب، معاهدات بین‌المللی را از نظر انطباق با قانون اساسی بررسی می‌کند؛

۵) اجرای تصمیمات سازمان‌های بین‌المللی و نهادهای آنها را از نظر انطباق با قانون اساسی بررسی می‌کند؛

۶) تفسیر رسمی از هنجارهای قانون اساسی ارائه می‌دهد؛

۷ (در مواردی که در بندهای ۲ و ۳ ماده ۵۰ قانون اساسی تصریح شده است، اظهار نظر می‌کند.

۲. دادگاه قانون اساسی، درخواست‌های تجدیدنظر رئیس جمهور را در موارد پیش‌بینی شده در بند ۱۱ ماده ۴۶ قانون اساسی و همچنین درخواست‌های تجدیدنظر دادگاه‌ها را در موارد پیش‌بینی شده در ماده ۷۹ قانون اساسی بررسی می‌کند.

۳. دادگاه قانون اساسی، بنا به درخواست شهروندان جمهوری قزاقستان، انطباق قوانین حقوقی جمهوری قزاقستان را که مستقیماً بر حقوق و آزادی‌های آنها طبق قانون اساسی تأثیر می‌گذارد، با قانون اساسی بررسی می‌کند.

نحوه و شرایط مراجعه شهروندان جمهوری قزاقستان به دادگاه قانون اساسی توسط قانون اساسی تعیین می‌شود.

۴. دادگاه قانون اساسی، بنا به درخواست دادستان کل، موارد مندرج در بندهای ۴، ۵ و ۶ از بند ۱ این ماده و همچنین اسناد قانونی نظارتی جمهوری قزاقستان را از نظر انطباق با قانون اساسی بررسی می‌کند.

۵. دادگاه قانون اساسی، بنا به درخواست کمیسر حقوق بشر، انطباق قوانین و مقررات جمهوری قزاقستان را که بر حقوق و آزادی‌های انسان و شهروند مندرج در قانون اساسی تأثیر می‌گذارند، با قانون اساسی بررسی می‌کند.

۶. دادگاه قانون اساسی در مواردی که در بند ۱ ماده ۵۰ و بند ۱ ماده ۵۱ قانون اساسی تصریح شده است، رأی صادر می‌کند.

ماده ۷۴

۱. در صورت درخواست تجدیدنظر به دادگاه قانون اساسی در مورد مسائل مشخص شده در بند ۱ از بند ۱ ماده ۷۳ قانون اساسی، مراسم تحلیف رئیس جمهور قزاقستان، ثبت نام نمایندگان منتخب کورولتای و جمع بندی نتایج همه پرسی ملی به همین ترتیب به حالت تعلیق در می‌آید.

۲. در صورت تجدیدنظرخواهی از دادگاه قانون اساسی در مورد مسائل مندرج در بندهای ۲ و ۴ از بند ۱ ماده ۷۳ قانون اساسی، دوره‌های امضا یا تصویب قوانین مربوطه به حالت تعلیق در می‌آید.

۳- دادگاه قانون اساسی رأی خود را ظرف مهلت‌های تعیین شده در قانون اساسی صادر می‌کند.

ماده ۷۵

۱. قوانین و معاهدات بین‌المللی که مغایر با قانون اساسی تشخیص داده شوند، قابل امضا، تصویب یا اجرا نیستند.

۲. قوانین و سایر اسناد حقوقی هنجاری، مفاد انفرادی آنها که مغایر با قانون اساسی شناخته شده‌اند، از جمله مواردی که حقوق و آزادی‌های انسان و شهروند مندرج در قانون اساسی را نقض می‌کنند، از تاریخ تصمیم دادگاه قانون اساسی یا از تاریخ تعیین شده توسط آن، فاقد اعتبار بوده و قابل اجرا نخواهند بود.

قوانین و سایر اسناد حقوقی هنجاری، و مفاد انفرادی آنها، که توسط دادگاه قانون اساسی مطابق با قانون اساسی تفسیر شده باشند، در این تفسیر اعمال خواهند شد.

۳. تصمیمات سازمان‌های بین‌المللی و نهادهای آنها، مفاد انفرادی این تصمیمات، که اجرای آنها توسط دادگاه قانون اساسی مغایر با قانون اساسی تشخیص داده شده است، قابل اجرا نخواهند بود.

۴. تصمیمات دادگاه قانون اساسی از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا می‌شوند، عموماً در سراسر قلمرو جمهوری قزاقستان لازم‌الاجرا، قطعی و غیرقابل تجدیدنظر هستند.

بخش هشتم

دادگستری. دادستانی.

سازوکارهای حقوق بشر

ماده ۷۶

۱. عدالت در جمهوری قزاقستان فقط توسط دادگاه اجرا می‌شود.

۲. قوه قضائیه از طریق دعاوی مدنی، اداری، کیفری و سایر دعاوی حقوقی که قانون تعیین کرده است، اعمال می‌شود. در مواردی که قانون پیش‌بینی کرده باشد، دعاوی کیفری با مشارکت اعضای هیئت منصفه انجام می‌شود.

۳. دادگاه‌های جمهوری قزاقستان - دیوان عالی کشور، دادگاه‌های محلی و سایر دادگاه‌هایی که طبق قانون تأسیس شده‌اند.

۴. نظام قضایی جمهوری قزاقستان توسط قانون اساسی و قوانین اساسی تأسیس شده است. تشکیل دادگاه‌های ویژه یا اضطراری تحت هر عنوانی ممنوع است.

ماده ۷۷

۱. قوه قضائیه به نمایندگی از جمهوری قزاقستان به منظور حمایت از حقوق، آزادی‌ها و منافع مشروع افراد، شهروندان، سازمان‌ها و همچنین اجرای قانون اساسی، قوانین، سایر اسناد حقوقی نظارتی و معاهدات بین‌المللی جمهوری قزاقستان اعمال می‌شود.

۲. صلاحیت قضایی شامل کلیه پرونده‌ها و اختلافات ناشی از اجرای مفاد قانون اساسی، قوانین، سایر اسناد حقوقی نظارتی و معاهدات بین‌المللی جمهوری قزاقستان می‌شود.

۳. تصمیمات، احکام و سایر دستورات دادگاه‌ها در سراسر قلمرو جمهوری قزاقستان لازم‌الاجرا است.

ماده ۷۸

۱. قاضی در اجرای عدالت مستقل است و فقط تابع قانون اساسی و سایر قوانین می‌باشد.

۲. هرگونه دخالت در امور قضایی دادگاه غیرقابل قبول است و طبق قانون مسئولیت به همراه دارد. قضات در قبال پرونده‌های خاص پاسخگو نیستند.

۳. قاضی هنگام اجرای عدالت باید اصول زیر را رعایت کند:

۱) هیچ‌کس را نمی‌توان بدون رضایتش، صلاحیت قضایی‌اش را که قانون برایش پیش‌بینی کرده تغییر داد؛

۲) در دادگاه، هر شخصی حق دارد که حرفش شنیده شود؛

۳) متهم موظف به اثبات بی‌گناهی خود نیست؛

۴) هرگونه شک و تردید در مورد گناه یک شخص به نفع متهم تفسیر می‌شود.

۵) مدارکی که از راه غیرقانونی به دست آمده، هیچ اعتبار قانونی ندارد. هیچ‌کس را نمی‌توان صرفاً بر اساس اعتراف خودش محکوم کرد.

۶) اعمال قانون جزا به صورت قیاسی مجاز نیست.

۴. اصول عدالت تعیین شده توسط قانون اساسی، برای همه دادگاه‌ها و قضات جمهوری قزاقستان عمومی و یکسان است.

ماده ۷۹

دادگاه‌ها حق ندارند قوانین و سایر اقدامات قانونی نظارتی را که حقوق و آزادی‌های مرد و شهروند مندرج در قانون اساسی را نقض می‌کند، اعمال کنند.

اگر دادگاه تشخیص دهد که قانون یا سایر اقدامات قانونی هنجاری که مشمول اجرا هستند، حقوق و آزادی‌های مندرج در قانون اساسی یک شخص و شهروند را نقض می‌کنند، موظف است رسیدگی به پرونده را به حالت تعلیق درآورد و با درخواستی مبنی بر مغایرت این قانون با قانون اساسی، به دادگاه قانون اساسی مراجعه کند.

ماده ۸۰

۱. دادگاه‌ها از قضات دائمی تشکیل شده‌اند که استقلال آنها توسط قانون اساسی و سایر قوانین حمایت می‌شود. اختیارات قاضی را می‌توان صرفاً به دلایلی که قانون تعیین کرده است، فسخ یا تعلیق کرد.

۲. قاضی را نمی‌توان بازداشت کرد، مگر در موارد دستگیری در حین ارتکاب جرم یا ارتکاب جرایم سنگین و به ویژه سنگین، نگهداری در بازداشت، ورود اجباری، مجازات‌های اداری اعمال شده توسط دادگاه یا به ترتیب بدون رضایت رئیس جمهور قزاقستان، بر اساس نتیجه گیری شورای عالی قضایی، یا بدون رضایت کورولتای.

۳. شرایط لازم برای قضات دادگاه‌های جمهوری قزاقستان توسط قانون اساسی تعیین می‌شود.

۴. سمت قاضی با مأموریت پارلمانی، داشتن هر سمت دارای حقوق دیگری غیر از فعالیت‌های آموزشی، علمی یا خلاقانه، مشارکت در فعالیت‌های کارآفرینی یا عضویت در هیئت مدیره یا هیئت نظارت یک سازمان تجاری، ناسازگار است.

ماده ۸۱

تأمین مالی دادگاه‌ها و تأمین مسکن برای قضات از بودجه جمهوری انجام می‌شود و باید امکان اجرای کامل و مستقل عدالت را تضمین کند.

ماده ۸۲

دیوان عالی کشور بالاترین مرجع قضایی برای رسیدگی به پرونده‌های مدنی، اداری، کیفری و سایر پرونده‌های تحت صلاحیت دادگاه‌های محلی و سایر دادگاه‌ها است که در مواردی که قانون پیش‌بینی کرده است، پرونده‌های مربوط به صلاحیت خود را بررسی و در مورد مسائل مربوط به رویه قضایی توضیحاتی ارائه می‌دهد.

ماده ۸۳

۱. رئیس دیوان عالی کشور به توصیه شورای عالی قضایی توسط رئیس جمهور قزاقستان منصوب می‌شود و همزمان در طول دوره تصدی خود به عنوان قاضی دیوان عالی کشور نیز خدمت می‌کند. دوره تصدی رئیس دیوان عالی کشور شش سال است.

طبق قانون اساسی، یک شخص نمی‌تواند بیش از یک بار به عنوان رئیس دیوان عالی کشور منصوب شود.

قضات دیوان عالی کشور به پیشنهاد رئیس جمهور قزاقستان و بر اساس توصیه شورای عالی قضایی توسط کورولتای انتخاب می‌شوند.

۲. قضات دادگاه‌های محلی و سایر دادگاه‌ها به توصیه شورای عالی قضایی توسط رئیس جمهور قزاقستان به سمت‌های خود منصوب می‌شوند.

۳. در دادگاهها، هیئت‌های قضایی می‌توانند مطابق قانون اساسی تشکیل شوند.
۴. رئیس شورای عالی قضایی توسط رئیس جمهور قزاقستان به این سمت منصوب می‌شود.
- ۵ - جایگاه، نحوه تشکیل ترکیب و سازماندهی کار شورای عالی قضایی را قانون تعیین می‌کند.

ماده ۸۴

۱. دادستانی، به نمایندگی از دولت، در چارچوب و اشکال تعیین شده توسط قانون، نظارت عالی بر رعایت قانون در قلمرو جمهوری قزاقستان را اعمال می‌کند، منافع دولت را در دادگاه نمایندگی می‌کند و به نمایندگی از دولت، پیگرد کیفری را انجام می‌دهد.
۲. دادستانی جمهوری قزاقستان یک سیستم متمرکز یکپارچه را تشکیل می‌دهد که دادستان‌های تابع آن تابع دادستان‌های مافوق و دادستان کل هستند. این نهاد اختیارات خود را مستقل از سایر نهادها و مقامات دولتی اعمال می‌کند و فقط در برابر رئیس جمهور جمهوری قزاقستان پاسخگو است.
۳. دادستان کل توسط رئیس جمهور قزاقستان منصوب می‌شود. دوره تصدی دادستان کل شش سال است. طبق قانون اساسی، یک نفر نمی‌تواند بیش از یک بار به عنوان دادستان کل منصوب شود.
۴. دادستان کل را نمی‌توان در طول دوران تصدی خود، به جز در موارد دستگیری در صحنه جرم یا ارتکاب جرایم سنگین و به ویژه سنگین، نگهداری در بازداشت، حبس اجباری، مجازات‌های اداری اعمال شده توسط دادگاه یا محاکمه کیفری بدون رضایت رئیس جمهور قزاقستان، بازداشت کرد.
- ۵ - صلاحیت، تشکیلات و آیین دادرسی دادستانی را قانون اساسی تعیین می‌کند.

ماده ۸۵

۱. کمیسر حقوق بشر در جمهوری قزاقستان، احیای حقوق و آزادی‌های نقض شده‌ی انسانی و مدنی را تسهیل کرده و به ترویج حقوق و آزادی‌های انسانی و مدنی کمک خواهد کرد.
۲. کمیسر حقوق بشر توسط رئیس جمهور جمهوری قزاقستان منصوب می‌شود.
۳. کمیسر حقوق بشر در اعمال اختیارات خود مستقل است و در قبال نهادها و مقامات دولتی پاسخگو نیست.

۴. کمیسر حقوق بشر را نمی‌توان در طول دوران تصدی خود، به جز در موارد دستگیری در صحنه جرم یا ارتکاب جرایم سنگین و به ویژه سنگین، نگهداری در بازداشت، دستگیری اجباری، مجازات‌های اداری اعمال شده توسط دادگاه یا محاکمه کیفری بدون رضایت رئیس جمهور قزاقستان، بازداشت کرد.

۵- جایگاه قانونی و سازماندهی فعالیت‌های کمیسر حقوق بشر توسط قانون اساسی تعیین می‌شود.

ماده ۸۶

۱. کانون وکلا در جمهوری قزاقستان، تحقق حقوق بشر تضمین شده توسط دولت برای حمایت قضایی و کمک حقوقی را ترویج می‌دهد. کمک حقوقی توسط وکلا و سایر افراد مطابق با قانون ارائه می‌شود.

۲. نحوه انجام فعالیت‌های وکالتی، حقوق، وظایف و مسئولیت‌های وکیل توسط قانون تعیین می‌شود.

بخش نهم

محلی

حکومت

و خودگردانی

ماده ۸۷

دولت محلی توسط نمایندگان محلی و نهادهای اجرایی انجام می‌شود که مسئول وضعیت امور در قلمرو مربوطه هستند.

ماده ۸۸

۱. نهادهای نماینده محلی - مجلس‌های قانون‌گذاری، اراده جمعیت واحدهای اداری-سرزمینی مربوطه را بیان می‌کنند و با در نظر گرفتن منافع ملی، اقدامات لازم برای اجرای آن را تعیین و بر اجرای آنها نظارت می‌کنند.

۲. نمایندگان مجلس توسط مردم بر اساس حق رأی عمومی، برابر و مستقیم با رأی مخفی برای مدت پنج سال انتخاب می‌شوند.

۳. یک شهروند جمهوری قزاقستان که به سن بیست سالگی رسیده باشد، می‌تواند به عنوان نماینده مجلس انتخاب شود. یک شهروند جمهوری قزاقستان فقط می‌تواند نماینده یک مجلس باشد.

۴. مسئولیت‌های مصلی‌ها شامل موارد زیر است:

۱) تصویب طرح‌ها، برنامه‌های اقتصادی و اجتماعی برای توسعه قلمرو، بودجه محلی و گزارش‌های مربوط به اجرای آنها؛

۲) حل و فصل مسائل مربوط به ساختار اداری-سرزمینی محلی در حوزه قضایی آنها؛

۳) بررسی گزارش‌های روسای دستگاه‌های اجرایی محلی در مورد مسائلی که طبق قانون به صلاحیت مجلس خبرگان واگذار شده است؛

۴) تشکیل کمیته‌های دائمی و سایر نهادهای کاری مجلس مصلحت، استماع گزارش‌های مربوط به فعالیت‌های آنها و حل سایر مسائل مربوط به سازماندهی کار مجلس مصلحت؛

۵) اعمال سایر اختیارات، مطابق با قانون، برای تضمین حقوق و منافع مشروع شهروندان جمهوری قزاقستان.

۵. اختیارات مجلس قانون‌گذاری (Maslikhat) پس از مشورت با نخست‌وزیر و رئیس مجلس قانون‌گذاری (Kurultai) و همچنین در صورتی که مجلس قانون‌گذاری تصمیم به انحلال خود بگیرد، توسط رئیس جمهور قزاقستان زودتر از موعد خاتمه می‌یابد.

۶. صلاحیت نمایندگان، نحوه سازماندهی و فعالیت آنها و وضعیت حقوقی نمایندگان به موجب قانون تعیین می‌شود.

ماده ۸۹

۱. نهادهای اجرایی محلی بخشی از سیستم یکپارچه نهادهای اجرایی جمهوری قزاقستان هستند و اجرای سیاست کلی دولت قوه مجریه را در ترکیب با منافع و نیازهای توسعه قلمرو مربوطه تضمین می‌کنند.

۲. صلاحیت نهادهای اجرایی محلی شامل موارد زیر است:

۱) تدوین طرح‌ها، برنامه‌های اقتصادی و اجتماعی برای توسعه قلمرو، بودجه محلی و تضمین اجرای آنها؛

۲) مدیریت املاک شهرداری؛

۳) انتصاب و عزل روسای دستگاه‌های اجرایی محلی، حل سایر مسائل مربوط به سازماندهی کار دستگاه‌های اجرایی محلی؛

۴) اعمال سایر اختیاراتی که به موجب قانون به نهادهای اجرایی محلی واگذار شده است، به نفع دولت محلی.

۳. نهاد اجرایی محلی به ریاست آکیم واحد اداری-سرزمینی مربوطه، که نماینده رئیس جمهور و دولت جمهوری قزاقستان است، اداره می‌شود.

۴. آکیم‌های پایتخت، مناطق و شهرهای دارای اهمیت جمهوری، به ترتیب با رضایت معاونان مجلس شورای پایتخت، مجلس شورای واقع در قلمرو منطقه و مجلس شورای شهر دارای اهمیت جمهوری، توسط رئیس جمهور جمهوری قزاقستان به سمت‌های خود منصوب می‌شوند.

رئیس جمهور قزاقستان حداقل دو نامزد را برای رأی‌گیری پیشنهاد می‌دهد. نامزدی که اکثریت آرا را از نمایندگان مجلس خبرگان شرکت‌کننده در رأی‌گیری کسب کند، نامزد معرفی شده محسوب می‌شود.

آکیم‌های سایر واحدهای اداری-سرزمینی طبق روال تعیین شده در قانون منصوب یا انتخاب و از سمت خود برکنار می‌شوند. رئیس جمهور قزاقستان حق دارد، بنا به صلاحدید خود، آکیم‌های پایتخت، مناطق و شهرهای دارای اهمیت ملی را برکنار کند.

۵. به ابتکار حداقل یک پنجم از کل نمایندگان مجلس قانون‌گذاری، می‌توان رأی عدم اعتماد به آکیم را مطرح کرد. در این صورت، مجلس قانون‌گذاری با اکثریت آرای نمایندگان خود حق دارد عدم اعتماد به آکیم را ابراز کند و در مورد آکیم‌های پایتخت، مناطق و شهرهای دارای اهمیت ملی، به ترتیب به رئیس جمهور قزاقستان یا به آکیم بالاتر در مورد آکیم‌های سایر نهادهای اداری-سرزمینی، به آکیم پیشنهاد دهد. اختیارات آکیم‌های پایتخت، مناطق و شهرهای دارای اهمیت ملی پس از مراسم تحلیف رئیس جمهور جدید منتخب جمهوری قزاقستان خاتمه می‌یابد.

۶. صلاحیت نهادهای اجرایی محلی، نحوه سازماندهی و فعالیت آنها توسط قانون تعیین می‌شود.

ماده ۹۰

۱. مسلیخات‌ها در مورد مسائلی که در صلاحیت آنها است تصمیم می‌گیرند و آکیم‌ها تصمیمات و دستوراتی را صادر می‌کنند که برای اجرا در قلمرو واحد اداری-ارضی مربوطه الزامی است.

۲. پیش‌نویس قطعنامه‌های مجلس قانون‌گذاری که کاهش درآمدهای بودجه محلی یا افزایش هزینه‌های بودجه محلی را پیش‌بینی می‌کنند، فقط با نظر مثبت آکیم می‌توانند برای بررسی ارائه شوند.

۳. تصمیمات شورای حل اختلاف که با قانون اساسی و قوانین جمهوری قزاقستان مطابقت نداشته باشد، می‌تواند با حکم دادگاه لغو شود.

۴. تصمیمات و دستورات آکیم‌ها می‌تواند توسط دولت جمهوری قزاقستان یا آکیم بالاتر، به ترتیب، و همچنین با حکم دادگاه لغو شود.

ماده ۹۱

۱. در جمهوری قزاقستان، خودمختاری محلی به رسمیت شناخته شده است که حل مستقل مسائل محلی توسط مردم را تضمین می‌کند.

۲. خودگردانی محلی مستقیماً توسط جمعیت و همچنین از طریق شوراهای محلی و سایر نهادهای خودگردان محلی در جوامع محلی که سرزمین‌هایی را پوشش می‌دهند که گروه‌های جمعیتی به طور فشرده در آنها زندگی می‌کنند، اعمال می‌شود.

طبق قانون، می‌توان انجام وظایف دولتی را به نهادهای محلی واگذار کرد.

۳. سازماندهی و فعالیت خودگردانی محلی در قزاقستان توسط قانون تنظیم می‌شود.

۴. استقلال نهادهای خودگردان محلی در چارچوب اختیاراتشان که توسط قانون تعیین شده است، تضمین می‌شود.

بخش دهم

اصلاحات و الحاقات قانون اساسی

ماده ۹۲

۱. اصلاحات و الحاقات قانون اساسی جمهوری قزاقستان از طریق همه‌پرسی سراسری که با تصمیم رئیس جمهور جمهوری قزاقستان، به ابتکار خود، ابتکار کورولتای، دولت یا مجلس ملی قزاقستان اتخاذ شده است، انجام خواهد شد.

۲. همه‌پرسی سراسری در صورتی معتبر تلقی می‌شود که بیش از نیمی از شهروندان جمهوری قزاقستان که حق شرکت در همه‌پرسی سراسری را دارند، در رأی‌گیری شرکت کرده باشند.

۳. اصلاحات و الحاقات قانون اساسی که به همه‌پرسی ملی ارائه می‌شوند، در صورتی تصویب شده تلقی می‌شوند که بیش از نیمی از شهروندان جمهوری قزاقستان که در رأی‌گیری شرکت کرده‌اند، در حداقل دو سوم مناطق، شهرهای دارای اهمیت ملی و پایتخت، به آنها رأی مثبت داده باشند.

ماده ۹۳

اصلاحات و الحاقات قانون اساسی جمهوری قزاقستان در صورتی به همه‌پرسی ملی گذاشته می‌شوند که دادگاه قانون اساسی در مورد انطباق آنها با الزامات بند ۷ ماده ۲ و بند ۵ ماده ۴۳ قانون اساسی نظر قطعی داده باشد.

بخش یازدهم

مفاد نهایی و انتقالی

ماده ۹۴

۱. قانون اساسی جمهوری قزاقستان که در همه‌پرسی ملی تصویب شده است، از اول ژوئیه ۲۰۲۶ لازم‌الاجرا می‌شود و همزمان قانون اساسی مصوب قبلی جمهوری قزاقستان لغو می‌گردد.

۲. روز تصویب قانون اساسی در همه‌پرسی ملی، تعطیل عمومی اعلام می‌شود - روز قانون اساسی جمهوری قزاقستان.

ماده ۹۵

۱. پارلمان جمهوری قزاقستان که مطابق با قانون اساسی جمهوری قزاقستان مورخ ۳۰ آگوست ۱۹۹۵ تشکیل شده است، از اول ژوئیه ۲۰۲۶ اختیارات خود را از دست می‌دهد.

انتخابات کورولتای باید ظرف یک ماه توسط رئیس جمهور قزاقستان اعلام و ظرف دو ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون اساسی برگزار شود.

۲. ظرف دو ماه از تاریخ افتتاح اولین جلسه کورولتای اولین دوره، رئیس جمهور قزاقستان باید معاون رئیس جمهور را با رضایت کورولتای منصوب کند.

۳. رئیس و قضات دادگاه قانون اساسی باید ظرف دو ماه از تاریخ افتتاح اولین جلسه کورولتای دوره اول منصوب شوند.

تا زمان تشکیل ترکیب جدید دادگاه قانون اساسی، رئیس و قضات دادگاه قانون اساسی که مطابق با قانون اساسی جمهوری قزاقستان مصوب ۳۰ آگوست ۱۹۹۵ منصوب شده‌اند، اختیارات خود را حفظ می‌کنند.

۴. رؤسا و اعضای کمیسیون مرکزی انتخابات و اتاق عالی حسابرسی باید ظرف دو ماه از افتتاح اولین جلسه کورولتای اولین دوره منصوب شوند.

تا زمان تشکیل ترکیب جدید کمیسیون مرکزی انتخابات و اتاق عالی حسابرسی، رؤسا و اعضای کمیسیون مرکزی انتخابات و اتاق عالی حسابرسی که طبق قانون اساسی جمهوری قزاقستان مورخ ۳۰ آگوست ۱۹۹۵ منصوب شده‌اند، اختیارات خود را حفظ خواهند کرد.

۵. رئیس دیوان عالی کشور، رئیس بانک ملی، دادستان کل، رئیس کمیته امنیت ملی، رئیس شورای عالی قضایی و کمیسر حقوق بشر باید ظرف دو ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن قانون اساسی منصوب شوند.

۶. قضات دیوان عالی کشور، دادگاه‌های محلی و سایر دادگاه‌ها، معاونان مجلس قانون‌گذاری و سایر مقاماتی که مطابق با قانون اساسی جمهوری قزاقستان مورخ ۳۰ آگوست ۱۹۹۵ انتخاب (منصوب) شده‌اند، اختیارات خود را تا زمان خاتمه به دلایل پیش‌بینی شده در قانون اساسی و قوانین جمهوری قزاقستان حفظ می‌کنند.

ماده ۹۶

۱. قوانین و سایر اسناد حقوقی هنجاری جمهوری قزاقستان که در روز لازم‌الاجرا شدن قانون اساسی لازم‌الاجرا هستند، تا حدی که با قانون اساسی مغایرت نداشته باشند، اعمال می‌شوند.

۲. دولت، نهادهای دولت مرکزی و محلی اقدامات لازم را برای انطباق قوانین حقوقی نظارتی با قانون اساسی انجام می‌دهند.

۳. مصوبات قانونی شورای قانون اساسی و دادگاه قانون اساسی که مطابق با قوانین جمهوری قزاقستان که در روز لازم‌الاجرا شدن قانون اساسی لازم‌الاجرا شده‌اند، تصویب شده‌اند، تا جایی که با قانون اساسی مغایرت نداشته باشند، اعتبار قانونی خود را حفظ می‌کنند.

برچسب‌ها:

قانون اساسی متن قانون اساسی جدید اصلاح قانون اساسی

<https://www.inform.kz/ru/opublikovan-tekst-novoy-konstitutsii-kazahstana-۵c۲۸f۳>

رايزني فرهنگي سلامت جمهوري اسلامي ايران وآماند - قزاقستان